

Ljudska

PRAVICA

-LJUDSKA PRAVICA-
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE (ZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1953 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKO POVEZANO-
STI 2 -BORBO-

LETO XXIV. Stev. 29
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

OBISK IZ GRČIJE

Včeraj je prispel v Beograd
predsednik grške poslanske zbor-
nice Konstantin Rodopulos

Beograd, 3. febr. (Tanjug). Na
povabilo predsednika Zvezne
ljudske skupščine Petra Stamboli-
ća je danes z letalom prispel v
Beograd predsednik grške poslanske
zbornice Konstantin Rodopulos,
ki bo ostal pri nas tri
dni. Spremlja ga funkcionar grškega
zunanjega ministrstva Stefanos
Rokanas.

Na zemskem letališču so
grškega gosta sprejeli predsednik
Zvezne ljudske skupščine Petar
Stambolić, Moma Marković, Vla-
da Zečević, državni podsekretar
dr. Mladen Iveković ter grški ve-
leposlanik Thrasybul Tsakalotos.

Predsednik Rodopulos je na
letališču izjavil novinarjem, da
se zdaj tretjič uradno mudi v
naši deželi, na katero ga vežejo
prijetni spomini. Skupni boj ju-
goslovanskega in grškega ljud-
stva je skoval trdno prijateljstvo,
ki se je še bolj okrepilo spriču
skupnih prizadevanj predsednika
Tita in kralja Pavla ter njihovih
vlad. Izrazil je zadovoljstvo, da
ima spet priložnost pozdraviti
predsednika naše Ljudske skup-
ščine in prek njega tudi vse ju-
goslovansko ljudstvo.

Popoldne si je predsednik
Rodopulos ogledal Vojni muzej
Jugoslovanske ljudske armade.

NOVA BULGANINOVA POSLANICA IN »RAZISKOVALEC«

Na trdnih pozicijah tudi nad zemeljsko atmosfero?

Londona ne moti, da Macmillan v korespondenci ne do-
haja Bulganina, samo da ima Zahod »argumente sile«

(Od našega stalnega dopisnika)

London, 3. febr. Bulganinova
tretja poslanica Eisenhowerju je
prispela prav v trenutku, ko so
v britanskem zunanjem minist-
stvu zaključevali osnutek britan-
skega odgovora na drugo Bul-
ganinovo pismo Macmillanu z
dne 8. januarja. Ta odgovor ni
moral biti v sredo predložen še
Svetu Atlantske zveze, ki zaseda
v Parizu, sovjetski vladi pa naj
bi ga izročili pred koncem ted-
na. Zdaj kaže, da bo vsa stvar
spet zastala.

Kot je danes povedal pred-
stavniki zunanjega ministrstva
novinarjem, britanskega odgo-
vora Bulganinu ne bodo izročili
prej, preden ne bodo od ameri-
škega zunanjega ministrstva pre-
jeli celotnega besedila najnovej-
šega Bulganinovega pisma Ei-
senhowerju. Velika Britanija in
ZDA se bodo morale posvetovati
o novih sovjetskih pobudah in
končna redakcija Macmillanovega
odgovora Bulganinu bo mo-
rala počakati na ponovni sesta-
nki Sveta Atlantske zveze. Za-
pleteni sestavi zaveznikovega po-
svetovanja pred slehernim urad-
nim reagiranjem na sovjetske

predloge nedvomno zavira vzpon
na »gornjo ravens«, vendar so v
Londonu prepričani, da je pot
zdaj bolj prosta, ker je odpadlo
ameriško načelno nasprotovanje
slehnemu takšnemu sestanku
v pogojih »stratosferske neena-
kopravnosti«.

Londonski listi zato še naprej
dajejo duška svojemu zadol-
jstvu spriču uspeha ameriškega
»Raziskovalca«, ki je premajhen,
da bi strategom v Pentagonu
zmedel glave, a dovolj velik, da
reši Belo hišo, zunanje minist-
stvo in Kongres občutka mani-
pularnosti, »Manchester Guardi-
an« pravi: Američani se zdaj ču-
tijo diplomatsko sposobnejše, da
razpravljajo z Rusi kot enakov-
rni sobesedniki, in če bo to
prilomilo k temu, da bo prej
prišlo do sestanka na kakršni-
koli ravni, se lahko tega samo
veselimo. Vladni »Daily Tele-
graph« govori o večji samozave-
sti predsednika Eisenhowerja, ki
se bo zdaj lahko postavil na trd-
nejše pozicije. Laburistični »Dai-
ly Herald« pa sodi: Zdaj se la-
hko obe strani na najvišji ravni
pogajata »s pozicije sile« — ko
jima je bilo že toliko do tega.

MIKA TRIPALO O SODELOVANJU MLADINE V PREDVOLILNI KAMPANJI

Letos pojde prvokrat volit milijon osem sto tisoč mladih volivcev

Beograjski dopisnik »Ljudske pravice« je naprosil pred-
sednika Centralnega komiteja Ljudske mladine Miko Tri-
palo, naj pove kaj o nalogah in pomenu sodelovanja mladi-
ne v predvolilni kampanji.

»V sedanjem predvolilno kam-
panjo«, je poudaril Tripalo v za-
četku, se vključujejo mladinske
organizacije z nekaterimi nepo-
srednimi izkušnjami iz priprav na
volitve krajevnih organov oblasti,
v katerih je sodelovala mladina
zelo vneto. Glavna naloga bo, da
se mladina na raznih sestankih
seznani z uspehi v gospodarstvu
ter z družbenim in političnim živ-

ljenjem naše dežele v zadnjih štiri-
h letih, zlasti s perspektivnim
načrtom, z glavnimi določbami
novih zakonov iz gospodarstva in
naposled s prizadevanjem za re-
formo šolstva.

Na volišča pojde prvokrat kakih
1.800.000 mladih volivcev. Seveda
jim bo treba posvetiti potrebno
pozornost. Mladi volivci se morajo
seznaniti z vsem, kar sem omenil.
Spoznati morajo, kakšne so njho-
ve pravice in dolžnosti kot novih
volivcev in kot državljanov naše
družbene skupnosti in v katerih
oblikah lahko pride njihovo mnen-
je do izraza v komun. Mladina
naj seveda v tem obdobju nadal-
juje tudi izpolnjevanje tekočih
nalog, dela za povečanje proiz-
vodnje v industrijskih podjetjih
in kmetijstvu ter organizira in
opravi krajevne delovne akcije
in delo na ideološkem torišču.

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 4. februarja
Ponoči v vzhodni Sloveniji oblačno
vreme, zjutraj delno do zmerno oblač-
no. Temperature ponoči do -10, v Pri-
in 5 v Primorju do 15. V nizinah
delno zameteno.
Področje visokega zravnega pritiska
z sedroma nad srednjo Evropo in
frontalni valovi, ki prihajajo od sever-
rozahoda, odprto pot proti našim kra-
jem.

DRŽAVNIŠKA KORESPONDENCA OMEJENA NA ZSSR IN ZDA?

TRETJE PISMO

Nikolaja Bulganina Eisenhowerju

Ugoden sprejem ameriške načelne privolitve v državniško konferenco — Pomen
začetnih in vsaj delnih sporazumov — Podrobna sporna vprašanja predlagana za
drugo etapo razgovorov

Moskva, 3. febr. (Tanjug). —
Predsednik Bulganin v novem pi-
smu predsedniku Eisenhowerju z
dne 1. februarja znova poudarja,
da bi bil potreben sestanek najviš-
jih predstavnikov in odklanja mož-
nost prejšnjega sestanka zunanjih
ministrov.

V prvem delu pisma, s katerim
so se tuji dopisniki seznanili sinoči
na sestanku novinarjev v zuna-
njem ministstvu, je poudarjeno,
da so v Moskvi z zadovoljstvom
sprejeli mnenje predsednika Eisen-
howerja, da so stiki med državniški
koristni, ugodno pa so tudi tolma-
čili njegovo pripravljenost, da se
sestane s sovjetskimi in predstavi-
niki drugih držav. Potem v pismu
še enkrat našteje znana pereča in
konkretna vprašanja, o katerih SZ
meni, da je moč doseči sporazum,
in poudarja, da bi lahko razen
teh vprašanj obravnavali še neka-
ter druga s pogojem, da jih
sprejmejo vsi udeleženci sestanka.
Poudarja tudi, da bi lahko takšna
vprašanja obravnavali v drugi eta-
pi razgovorov. Če bi dosegli spora-

zum vsaj o nekaterih vprašanjih,
bi bili s tem ustvarjeni pogoji za
ureditev ostalih neurejenih med-
narodnih problemov. Sovjetska
zveza meni, da je treba takšna
vprašanja nujno urediti.

Med takšna vprašanja sodi opu-
stitev poskusov z atomskim in vo-
dikovim orožjem za dve do tri le-
ta. V dokaz te trditve navaja po-
zive 9235 ustanovnikov iz raznih
dežel o nujni opustitvi poskusov.

Bulganin potem v pismu ome-
nja, da je iz odgovora predsednika
Eisenhowerja videti, da ne misli,
da bi bilo koristno doseči spora-
zume o takšnih vprašanjih, kakor
so na primer sporazum med ZDA,
Veliko Britanijo in Sovjetsko zve-
zo o prepovedi atomskega orožja,
nenapadalna pogodba med čla-
ncami Atlantske in Varšavske zve-
ze ter sporazum, po katerem ne bi
uporabljali sile pri obravnavanju
vprašanj, nanašajočih se na Bliž-
nji in Srednji vzhod.

Bulganin se potem dotakne
Eisenhowerjevega predloga, naj bi
odpravili veto v Varnostnem sve-
tu, in izraža mnenje, da takšen
predlog ni sprejemljiv. Ko govori
o gledišču predsednika Eisen-
howerja o nemškem vprašanju, Bul-
ganin poudarja, da je stališče
ZSSR glede Nemčije znano in da
ZSSR v celoti podpira gledišče
vzhodnonemške vlade o nemški
konfederaciji.

Kakor prvi sekretar CK KPSZ
Hruščev v svojem nedavnem go-
voru o zunanje-političnih vpra-
šanjih, tako tudi Bulganin meni, da
je moč doseči sporazum o poletih

v veselje izključno v miroljubne
namene s pogojem, da je prepoved
medcelinskih balističnih raket del
splošnega problema atomskega in
vodikovega orožja.

Washington letja podrobna pojasnila

Washington, 3. febr. (AP). —
Ameriško zunanje ministristvo je
nocoj objavilo poročilo, v katerem
je rečeno, da se v najnovejši no-
ti premiera Bulganina ponavljajo
prejšnji predlogi in da predstavlja
»negativno stališče« do predlogov
predsednika Eisenhowerja o tem-
mah za razgovore najvišjih drž-
žavnikov vzhodnih in zahodnih
dežel.

Poročilo dodaja, da sovjetsko no-
to proučujejo, vendar pa je že jas-
no, da bo potrebno podrobnejše
pojasnilo sovjetskega stališča,
preden bo mogoče trditi, da bi tak
sestank potrdil upanje v »napre-
dek stvari miru in pravice na
svetu.«

POČASTITEV 200-LETNICE ROJSTVA VALENTINA VODNIKA

UTIRAL JE POT

Včeraj popoldne sta zastopnika slovenskih književnikov in novinarjev položila
venca na Vodnikov spomenik v Ljubljani

Ljubljana, 3. febr. Danes ob
pol petih popoldne so se zbrali
okrog spomenika prvega sloven-
skega pesnika Valentina Vodnika
na Vodnikovem trgu književniki,
slavisti in novinarji, ki so prav ta-
ko hoteli počastiti 200-letnico roj-
stva svojega prvega stanovskega
tovariša. Skromno počastitev je or-
ganiziralo Društvo slovenskih
književnikov z Društvom novi-
narjev Slovenije in s Slavistič-
nim društvom. Slovesnosti so se
udeležili tudi predsednik Društva
slovenskih književnikov Mile Klopič,
predsednik Zveze prevajalcev
Jugoslavije Fran Albreht, predse-
dnik Slavističnega društva univ.
prof. dr. Anton Slodnjak ter drugi
kulturni in javni delavci.

V imenu Društva slovenskih
književnikov je spregovoril prof.
dr. Lino Legiša, ki je v svojem
govoru med drugim dejal:
»Vodnik je dramil svoje rojake
in jih učil prednosti in napredne
podjetnosti, kakor je terjal čas,
ki je razgalil ne samo meščane,
ampak tudi kmeta in je bilo treba
skrbeti za gospodarsko utrditev in
z njo tudi za narodno veljavo. Nar-
odna misel se je še posebej raz-
gorela, ko je pesnik videl, koliko
javnega priznanja je bila deležna
slovenščina pod Francozi. Ze z
Linhartom sprožena, zdaj močno
oživljena misel na politično, ne
samo duhovno skupnost Slovencev,
je valovila z njegovo »Ilirijo oživ-
ljeno« daleč po Slovenskem in
prebujala naše ljudi. Prebujala pa
je Vodnikova pesem tudi takrat,
kadar je ubirala bolj osebne stru-
ne, prizadete spriču veličastva na-
ših gora ali prevzete od klica, ki
vabi pesnika. Saj je bila s takimi
verzami za nas samo odkrita in pove-
ličana naša domovina in v našem

jeziku razodeti višji, izbrani svet,
o katerem so do tedaj lahko govo-
rili samo pesniki velikih narodov.
In če pomislimo, da je bila ta pe-
sem svoje čase odkritje našega du-
ha in moči naše besede, potem je
jasno, da se je morala na ta glas
zbuhati vrsta pevcev, ki so priprav-
ljali naši poeziji tla za bolj samo-
stojno in mogočno rast. Med nji-
mi je bil tudi Prešeren, ki je tudi
sam ob pripravljanju svoje zbirke
čutil dolžnost, da počasti spomin
prvega našega pesnika.«

Za dr. Lino Legišo je spre-
govoril v imenu Društva novinar-
jev Slovenije kulturni urednik
»Ljudske pravice« Marjan Javornik,
ki je dejal uvodoma, da ob
Vodniku pesniku ne gre pozabiti
pomembnega deleža, ki gre Valen-
tinu Vodniku kot prvemu sloven-
skemu časninarju. Valentin Vod-
nik je urejal prvi slovenski čas-
nik »Ljubljanske Novice«. Tov.
Javornik je dejal:

»Zanimivo bi bilo, če mislijo pre-
leteti 161 let in zmeriti vso časov-
no in razvojno distanco, ki nas
loči od prve številke »Ljubljanskih
Novic« do današnjega dne, ko na
Slovenskem izhajajo dnevnik v
stotisočih izvodih in tedniki v vi-
sokih nakladah in ko imajo že
manjši kraji svoje lokalne časnike.
Od enega samega časnika Valen-
tina Vodnika je razvoj v teh
letih pripeljal do sto in več novi-
narjev. Tega razvoja časninarske
družbene dejavnosti, ki je šele v
sedanjem času dobila svoj pravi
družbeni pomen, ne bi bilo brez
začetka. Na tem začetku pa stoji
Valentin Vodnik, ki je postavil
temelje vsemu poznejšemu raz-
voju.«

Po končanem govorih sta polo-
žila venca tajnik Društva sloven-
skih književnikov Mitja Mejak v
imenu slovenskih književnikov,
venc Društva novinarjev pa to-
variš Marjan Javornik.

SVETOVNO PRVENSTVO V BADGASTEINU

Presenetljiva zmaga norveške smučarke

Slavica Zupančič je dosegla 20. mesto

(Od našega posebnega dopisnika)

Badgastein, 3. febr. — Tisočem in tisočem turistom, ki
so obiskali Badgastein zaradi svetovnega prvenstva v alp-
skem smučanju je bilo danes žal, da niso prisostvovali da-
našnjim tekmam smučark v slalomu. Prireditvi, ki se je
začela ob 14. uri je namreč prisostvovalo le okoli 10.000
gledalcev, bila pa je mnogo bolj zanimiva kot večerajšnji
slalom moških. V veliko presenečenje je zmagala Norve-
žanka Björnbacken pred Avstrijko Frandlovo in drugimi
favoritnjami iz alpskih držav. Naša Slavica Zupančič je
dosegla dvajseto mesto med 42 tekmovalkami iz 14 držav.

To je zelo lep uspeh naše tek-
movalke, kajti startala je med
zadnjimi s številko 37. Zaradi
trejša od Inger Björnbackenove,
tega je morala voziti po že zelo
razriti progi, ki je povzročila
precej padcev med tekmovalka-
mi, ki so imele številke od 20
navzgor.

Tudi ta »ženska prog«, ki je
bila dolga 529 m z višinsko raz-
liko 172 metrov in 50 vrati je
bila zelo hitra in v tehničnem
pogledu na nekaterih mestih ze-
lo težavna. Kot rečeno je favo-
ritkam prekrizala načrte 24-let-
na norveška telefonistka Inger
Björnbacken, ki je bila na olim-
pijskih igrah v Cortini česta, na
nedavnem tekmovanju v Kitzbüh-
helu pa peta. Vsi so dajali veli-
ko prednost Avstrijki Putzi
Frاندl in Švicarki René Col-
liard, ki sta imeli mnogo boljši
startni številki in sicer 3 in 8.
Ze v prvem teku je imela Nor-
vežanka 1,3 sek. boljši rezultat

od Frandlove. Le-ta je bila v
drugi vožnji za 2 desetinki hi-
zadnjimi s številko 37. Zaradi
trejša od Inger Björnbackenove,
vendar je le-ta obdržala vod-
stvo in zmagala z rezultatom
105,6 sek. (53,9 sek in 59,7 sek.).
Ostali rezultati najboljših:
Putzi Frاندl (Avstrija) 107,0
(55,2 in 51,8), Annemarie Waser
(Švica) 107,4 (55,5 in 51,9),
Astrid Sandwick (Norv.) 108,9,
Susanne Thörling (Franc.) 109,3,
Hilda Hofherr (Avstrija) 109,8,
Berit Stuve (Norv.) 110,2, 8. do
10. Frieda Dänzer (Švica) in
Hegtwait (Kanada) 110,8 Dani-
elle Thöling (Franc.) 111,2, sle-
de: 11. Lilo Michél (Švica), 12.
Evgenija Sidorova (SZ), 13. Jole
Poloni (Italija), 14. Lucille Whe-
eler (Kanada), 15. Linda Mayer
(ZDA), 16. Barbara Grocholska
(Poljska), 17. Ludmila Richval-
starni številki in sicer 3 in 8.
Ze v prvem teku je imela Nor-
vežanka 1,3 sek. boljši rezultat

Čestitka Vorošilovu

Beograd, 3. febr. (Tanjug). —
Predsednik republike je čestital
predsedniku Vrhovnega sovjeta
ZSSR Klimentu E. Vorošilovu ob
77. rojstnem dnevu ter mu želel
čvrsto zdravje in nadaljnje uspehe
v delu.

Novi damski veleposlanik v Beogradu

Beograd, 3. febr. (Tanjug). —
Novi damski veleposlanik v Ju-
goslaviji Karl Eskelund je pri-
spel v Beograd. V poslopu dan-
skega veleposlanštva ga je da-
nes obiskal in pozdravil šef pro-
tokola državne sekretariata za
zunanje zadeve Dalibor Soldatič.
Veleposlanik Eskelund bo te dni
izročil predsedniku republike
svoja pooblastilna pisma.

Cabot Lodge v Iranu

Teheran, 3. febr. (AP). Vodja
ameriške delegacije v OZN Cabot
Lodge, ki se mudi zdaj v Iranu,
je bil pri iranskem šahu in mu
izročil Eisenhowerjevo pismo, ka-
terege vsebine niso objavili.

Zlasti je treba poudariti, da
dela mladine ne moremo ločiti od
dejavnosti organizacij Socialistič-
ne zveze, sindikatov in drugih
družbenih organizacij in da je za-
želeno, da bi sodelovalo na zborih
volivcev čimveč mladincev in mla-
dink. Cilj vsega tega prizadevanja
je, da se okrepi družbena in poli-
tična vloga Ljudske mladine, kot
organizacije, na drugi strani pa.

Imre Horvath umrl

Budimpešta, 3. febr. (Tanjug).
V Budimpešti je sinoči umrl ma-
džarski zunanji minister Imre
Horvath.

Imre Horvath se je rodil leta
1901. Od leta 1918 je bil član
Komunistične partije Madžarske.
Posle zunanjega ministrstva je
prevzel leta 1956. Bil je odsej
tudi član Centralnega komiteja
Socialistične delavske partije.

Pokojni madžarski zunanji
minister Imre Horvath

Čim pestrejšje oblike v predvolilni dejavnosti

Na seji Glavnega odbora SZDL Slovenije je v razpravi sodelovala tudi tovarišica Olga Vrabičeva. Zaradi aktualnosti objavljamo glavne misli iz njene razprave.

Spregovorila bi nekaj besed v zvezi s problemi in metodami dela v predvolilni kampanji. Zelo pozitivno se mi zdi, da bi prišli na teren z gradivom, ki bo obrazložilo gospodarsko situacijo, dalo dokumentacijo celotnemu našemu gospodarskemu razvoju in obrazložilo konkretne uspehe, ki smo jih dosegli na vseh področjih.

V nekaterih okrajih imajo za volilno kampanjo izdelan konkreten plan, kot imajo to na primer pripravljeno v Celju, kjer imajo pripravljene analize po vseh sektorjih, ki so važni za rast življenjskega standarda, glede vprašanj trgovine in preskrbe, družbene prehrane itd. Te so pokazale, da imamo še vrsto neizkoriščenih možnosti. Vzemimo konkretno samo družbeno prehrano. To je vprašanje, ki ga že dolgo poizkušamo reševati in ki je velika ovira, medtem ko v bistvu ne gre niti za kdove kako velike materialne stroške. To je zlasti važno v zvezi z novimi gospodarskimi zakoni, zlasti z zakonom o sredstvih podjetij. Analize so nam pokazale, da je glede preskrbe in prehrane v podjetjih vrsta gospodarskih organizacij šla na nižje organizirane oblike tipa kantin, oklevajo pa, da bi poleg sendviča in skodelice čaja nudile delavcem tudi kvalitetnejši enotni topli obrok. Za to je več možnosti, za to ni niti treba graditi kake posebne objekte, kuhinje itd. Zelo uspešno se lahko uporabijo razne centralne kuhinje, ki bi v termostatičnih posodah dobavljale tovarnam to prehrano. Zanimivo pa je, da se delavci zelo radi poslužujejo teh tako imenovanih kantin. Prav tako je zanimivo dejstvo, da v zvezi z prevladovanju prepričanja, da je treba te ustanove subvencionirati, de-

lajo vendarle z določenim dobičkom.

Nadalje se mi zdi, da bi bilo treba posvetiti več pozornosti delavski mladini. O tem bi ne bilo treba veliko govoriti, ker je že tovariš Tito na kongresu Ljudske mladine Jugoslavije zelo ostro postavil to vprašanje in ga osvetlil z vseh strani. Mislim, da se dajo ti problemi urediti z relativno majhnimi sredstvi in z dobro voljo, bilo pa bi prav, da bi se konkretne analize, ki jih delajo, uporabile za to, da bi se upoštevale in uresničevale tudi v družbenih planih in proračunih naših občin.

Prav v predvolilni kampanji bomo dobili v razpravo osnutek zakona o stanovanskih skupnostih. Ideja stanovanskih skupnosti je zainteresirala najširši krog naših ljudi, ki gledajo na ta vprašanja z velikim razumevanjem, pa tudi z navdušenjem, manjka le to, da občine sprejmejo te stvari v svoj program.

V zvezi z volilno kampanjo pa je treba reči še to, da če bomo vse te analize imeli izdelane in če bomo konkretno razpravljali o teh problemih, potem bo naša predvolilna kampanja lahko zelo pestra. Izredno pomembno se mi zdi, da bodo naši kandidati za poslance šli ne samo na zbor volivcev in velika predvolilna zborovanja, ampak bi bilo prav, če bi stopili v stike tudi z ljudmi, ki delajo na posameznih področjih družbene skrbi za človeka, se pravi s tovariši, ki delajo na primer v potrošniških svetih in stanovanskih skupnostih, ter z njimi vsa ta vprašanja preanalizirali. Prav tako pa je potrebno, da pridejo v neposreden stik s predstavniki delavskih svetov in sindikalnih organizacij v podjetjih.

Sklep o veliki mladinski delovni akciji, to je o gradnji avtomobilske ceste »Bratstvo — enotnost« Zagreb—Ljubljana je sprožil v Sloveniji veliko zanimanje. Iz mnogih krajev prihajajo številne prijave za udeležbo pri graditvi. Med drugimi sta se doslej prijavili tudi Višja gospodinjstva šola v Grobljah in Višja šola za medicinske sestre v Ljubljani. Le-ti bosta poslali v mladinske brigade svoje slušateljice, ki bodo organizirale prehrano in sanitetno službo brigad. Prvih sedem sto mladincev iz LRS bo odšlo na delo že 1. marca: pripravljali bodo bivališča, gradili športne in druge objekte, ki bodo za kulturno in športno razvedrilo mladine.

MLADINA IN KAKOVOST ŠOL

Pogovor beograjskega dopisnika »Ljudske pravice« s predsednikom CK Ljudske mladine Jugoslavije Miko Tripalom

(Nadaljevanje s 1. strani)

da se hkrati poveča družbena odgovornost mladine. Drugače povedano, da mladim ljudem čimbolj omogočimo, da bodo delali in upravljali. V tem smislu je treba razumeti tudi na kongresu sprejeti predvolilni razglas, namenjen mladini.

»Za katera vprašanja je mladina zainteresirana, da bi jih nova skupščina čimprej obravnavala?«

»Na prvem mestu je reforma šolstva, saj gre ogromna večina mladine skozi razne vrste šol. To je glavna pot, po kateri se mladi-

ni pripravljajo na življenje, in zato je od kakovosti šol tudi odvisno, kako se bodo mladi ljudje znašli v življenju. V tem oziru je zlasti važno vprašanje učencev v gospodarstvu, ki po mojem mnenju že predolgo čaka na ureditev. Pri nas namreč še zmerom ni na najučinkovitejši način organizirano šolanje kvalificiranih delavcev. Za zdaj se šolajo v industrijskih šolah in šolah učencev v gospodarstvu. Industrijske šole so dosegle razmeroma lepe uspehe, toda njihova pomankljivost je v tem, da so premalo povezane z industrijskimi podjetji in da torej nimajo pogojev, da bi mlade delavce usposobile za njihovo bodočo stroko.

Če upoštevamo dva momenta, namreč, da kvalifikacijska sestava delavcev pri nas ni ugodna in da gre večidel za mlade delavce starosti kakih 30 let, tedaj se sama po sebi vsiljuje upravičevanost stalnega sistema zboljšanja kvalifikacij mladih ljudi v proizvodnji, kakor tudi najugodnejši način, da poglobimo strokovno izobrazbo industrijskega kadra. V tem smislu je ustanovitev višjih šol za obratne inženirje na Hrvatskem dober začetek. Isto velja za nedavno uveljavljeni za-

kon o šolah za kvalificirane delavce. Mladina pričakuje od nove skupščine, da bo ta sistem še temeljiteje proučila in okreplila.«

N. K.

DNEVNIK

V Beogradu je bil večeraj podpisana sporazum med jugoslovansko in ameriško vlado, ki določa, da bodo ZDA v ekonomskem letu 1957/58 dobavile Jugoslaviji kmetijske presečke v vrednosti 62,5 milijona dolarjev. Predvidena je dobava okrog 520.000 ton pšenice v vrednosti 32,8 milijona dolarjev, 20.000 ton bombaža v vrednosti 13,5 milijona dolarjev in 26.000 ton jedilnega olja v vrednosti 9,9 milijona dolarjev. Večji del vrednosti tega blaga bo veljal kot ameriško posojilo Jugoslaviji, manjši del pa bo uporabljen za kritje izdatkov ameriške vlade v Jugoslaviji. Dobava se bo začela takoj po podpisu sporazuma. S tem bo krit znaten del uvoznih potreb Jugoslavije za tekoče ekonomsko leto.

Posvetovanje znanih jugoslovanskih znanstvenih in strokovnih delavcev o nekaterih problemih mednarodnega prava se je začelo večeraj v Beogradu in ga vodi član sveta Inštituta za mednarodno pravo in gospodarstvo prof. dr. Milan Bartoš. Posvetovanja se udeležujejo predstavniki pravnih fakultet iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva in Skoplja, državnih sekretariatov za zunanje in notranje zadeve, za narodno obrambo, Zveznega vrhovnega sodišča in drugih zainteresiranih ustanov.

V Splitu bodo začeli v kratkem graditi več velikih rezervuarjev za nafto, bencin in mineralna olja, katerih skupni promet bo dosegel na leto blizu 200.000 ton pogonskega goriva.

DELO KANDIDACIJSKIH KONFERENC

Predlogi za kandidate

iz mariborskega, celjskega, murskosoboškega in goriškega okraja

Včeraj je bila v Mariboru kandidacijska konferenca, na kateri so se zbrali delegati iz Maribora, celjskega in murskosoboškega okraja ter predlagali kot kandidata za Zvezni zbor proizvajalcev kmetijske skupine Franca Lubeja, predsednika OZZ Celje. V občini Maribor-Tabor so predlagali v Zvezni zbor proizvajalcev industrijske skupine direktorja Tovarne dušika v Rušah Viktorja Stoparja, v Zvezni zbor pa so v isti občini predlagali Franca Ranta, predsednika Občinskega ljudskega odbora Maribor-Tabor. V Ptujju so večeraj predlagali v Republiški zbor književnika Ivana Potrča. V občini Maribor-Tezno so na večerajšnji kandidacijski konferenci predlagali v Republiški zbor proizvajalcev kmetijske skupine Staneta Skofa, predsednika Združenja kmetijskih gospodarstev, in inž. Janka Zinka z Okrajne združne zveze Maribor.

Na nadaljnjih kandidacijskih konferencah so v Slovenjem Gradcu predlagali kot kandidata za Zvezni zbor sekretarja Okrajnega komiteja ZKS Maribora Miloša Ledineka in predsednika Občinskega ljudskega odbora Slovenj Gradec Ivana Škerlovnika. V Zvezni zbor proizvajalcev industrijske skupine pa so predlagali direktorja Zelezarne Ravne Gregorja Klančnika in direktorja Rudnika Mežica inž. Pavla Benedika. V Republiški zbor so predlagali v Slovenjem Gradcu Iva Škerlovnika, predsednika Občinskega ljudskega odbora Slovenj Gradec in študenta Ferda Fišerja. V Republiški zbor proizvajalcev industrijske skupine pa Petra Tomazina, kovača, in predsednika delavskega sveta Rudnika Mežica ter gozdarskega inženirja Dušana Mlinška iz Slovenjegrada. V Radljah so na kandidacijski konferenci predlagali v Republiški zbor Iva Janžekoviča, namestnika sekretarja Okrajnega komiteja ZKS Maribor. V 94. volilnem okraju so v občini Lešje predlagali v Republiški zbor Zalko Družina, direktorico Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Mariboru, in Poldko Skrbiš, referenta za socialno skrbstvo v občini Lešje.

V Ajdovščini so na večerajšnji kandidacijski konferenci zapupali kandidaturu za poslance v Republiškem zboru v 23. volilnem okraju, ki obsega občino Ajdovščina, predsednika Občinskega ljudskega odbora Slavku Ježu. V Tolminu so zapupali kandidaturu za poslance v industrijski skupini Republiškega zbora proizvajalcev v 9. volilnem okraju, ki obsega gospodarske organizacije v občinah Bovec, Kobarij, Tolmin, Kanal ob Soči, direktorju tolminskega podjetja za izdelavo avtomobilskih svečk Mirku Rovščku.

S SODNE OBRAVNAVE PRED OKROŽNIM SODIŠČEM V BEOGRADU

Pokazali so klavrnost svojih moči

Beograd, 3. febr. (Tanjug). — Pred Okrožnim sodiščem v Beogradu se je davil nadaljevala razprava proti štirim obtožencem, ki so zakrivila sovražna dejanstva proti FLRJ.

Zadnja zaslišana prič je bil Jovan Stranjaković, brat obtoženega Stranjakovića. Predsedujoči ga je soodličil z obtoženo, da je bilo sodišče upogovorno, da je bilo sporočilo Mladene Zujovićeva res preneseno iz Pariza in izročeno Milani Zujoviću.

Kakor na prejšnjih zaslišanjih, je prič Stranjaković izjavil, da je obtoženemu Zujoviću prinesel sporočilo njegovega brata, »naj ne nadaljujejo dela in naj se pazijo, ker bi jih utegnili razkrinkati«. Obtoženi Zujović je skušal dokazati, da je trajal njegov sestanek s prijateljem Stranjakovićem samo deset minut. Priča Stranjaković pa je potrdil, da je obtoženi Zujović ob tej priložnosti preredil tudi zakusku.

Obtožba iz tega povzema sklep, da je obtoženi Zujović izročil »Poziv« Mladenu Zujoviću, ker v nasprotnem primeru ne bi sporočil, »naj ne nadaljujejo dela in naj se pazijo«.

S tem je bil dokazni postopek proti obtoženemu Krekiću, Pavloviću in Zujoviću zaključen.

Predsednik sodnega senata je dal potem besedo javnemu tožniku. Le-ta je v zaključnem govoru rekel, da so podani jasni dokazi, da sta obtoženca Krekić in Pavlović sodelovala s četniško organizacijo Duše Mihajlovića in da sta tudi po osvoboditvi nadaljevala sovražna dejanstva. Cilj obtožencev kot »predstavnikov srbske demokracije« je bil, »osvoboditi Jugoslavijo izpod nejudskega komunističnega »čizma«. Javni tožilec je rekel, da je bila podloga njihove dejavnosti kongres v neki vasi.

Potem je javni tožilec opozoril na to, da se obtoženci niti pred tem niso ustavili, da so prosičili za tujo intervencijo, ker niso mogli najti opore v svoji domovini. »Teško je vsakemu poštememu državljanu govoriti o vseh grdobitlah in umazanostih, ki so jih pisali obtoženci, ko so razkrinkavali sebe in izpričevali klavrnost svojih moči«, je rekel javni tožilec. Nekateri tuji časniki so iz neobveščeniosti ali zlonamerno skušali prikazati stvar tako, da gre za nekakšno demokratsko gibanje v Jugoslaviji in za nekakšno voditelje »srbske demokracije«.

Potem je javni tožilec govoril o likih obtožencev in opozoril na to, da so

med okupacijo sodelovali v ravnoškem gibanju. Po osvoboditvi so se lotili organiziranja dela, obtoženi Krekić pa je sestavil program, da bi tako dal pobuda emigraciji v boju proti Jugoslaviji. Cilj vsega, kar so storili v svoji dejavnosti, je bil razbiti državno in družbeno ureditev FLRJ ter porušiti bratstvo in enotnost. »Poziv« je delo obtoženecv Krekića, Pavlovića in Stranjakovića. Iz obsežnega dokaznega gradiva je videti, da je šlo za organizirano skupino. Tudi knjiga »Lik Titove Jugoslavije« je njihovo skupno delo in v njej so na najbolj prostaki in sovražni način prikazali gospodarsko in družbeno ureditev Jugoslavije ter biatili delavski svete, samoupravljanje, sindikate in druge naše ustanove. Delo te skupine je bilo organizirano. Sestajala se je ob določenih dnevih, ob določenem času in z določenim dnevnim redom. Zato morajo obtoženci odgovorjati po členih 117, 100 in 109 kazenskega zakona, je poudaril javni tožilec.

O obtoženemu Zujoviću je javni tožilec rekel, da je natanko izpolnjeval naloge skupine in jih povezoval z emigracijo. Lani ob koncu aprila je postal Mladenu Zujoviću v Parizu ob profesorju Lediku »Poziv« oziroma »Program«, ki ga je sestavila skupina. Na koncu je javni tožilec predlagal sodišču, naj pri odmeri kazni obtoženemu upošteva njihovo prejšnjo sovražno dejavnost in težo tistega, kar so storili zdaj.

Potem je predsedujoči dal besedo obrambi obtožencev, ki je zagovarjala sodišču, da ne gre za organizirano politično skupino, marveč za skupino osebnih prijateljev, da cilj obtožencev

ni bil, razbiti državni in družbeni red FLRJ, ker za seboj niso imeli nobene sile. Nekateri zagovarjajo, da dakazoval, da gre za opozicijsko proti državi. Obramba pa se ni dotaknila konkretne dejavnosti obtožencev, marveč je ostala samo pri tistem, kar bi utegnili pomeniti le izmenjavni misli.

Obravnava se je nadaljevala popoldne, ko so dobili zaključno besedo obtoženci. Sodba bo razglašena jutri ob 13. uri.

Večja skrb za defektno mladino

Z občnega zbora Združenja učiteljev in vzgojiteljev specialnih šol Slovenije

Ljubljana, 3. februarja. — Učitelji in vzgojitelji defektne mladine so na današnjem sedmem rednem občnem zboru razpravljali o najaktualnejših vprašanjih v zvezi s šolanjem in vzgojo defektne mladine na ozemlju LR Slovenije.

Občni zbor se je sicer ukvarjal tudi s splošnimi stanovskimi in strokovnimi vprašanji, težišče poročil in razprava pa sta bila osredotočena na vzgojo in šolanje. Po mnenju vseh, ki so sodelovali v razpravi, bi bilo potrebno čimprej sprejeti zakon o splošnem šolstvu

in v zvezi z njim seveda tudi zakon o obveznem šolanju defektne mladine. Zdaj imamo v Sloveniji 32 takšnih specialnih šol in ustanov, ki zajemajo približno 1800 gojencev in ki na njih poučuje 270 učiteljev.

Po sedanjih statističnih podatkih pa je s tem številom pritegnjene komaj 20% defektne mladine. Predvideni zakon naj bi omogočil, da bi zajel v to obvezno šolanje še ostalo mladino. Občutno je tudi pomanjkanje učiteljev in vzgojiteljev, kakor tudi prostoro, primerne opreme in sodobnih učnih pripomočkov.

Dr. Maks Šnuderl:

Delo Zvezne ljudske skupščine

(Nadaljevanje in konec)

VELIKA POZORNOST GOSPODARSTVU

Najpomembnejše dejanje je bil petletni perspektivni plan in pa resolucije, ki so dale smernice za gospodarski razvoj. To so predvsem resolucije o perspektivnem razvoju industrije, kmetijstva in zadržništva, gradbeništva, osebne in splošne potrošnje. Seveda je skupščina razen petletnega družbenega plana gospodarskega razvoja od 1957 do 1961 izdajala še svoj vsakoleten družbeni plan. Poleg tega je skupščina z zakoni uredila promet s zemljišči, promet s semenskim blagom, zdravstveni nadzor nad živilji, varstvo živine pred kužnimi boleznimi in varstvo rastlin pred škodljivci in rastlinskimi boleznimi, izdala predpise za obdelovanje neobdelanih zemljišč in končno rešila nekatera odprta vprašanja agrarne reforme. Kmetijstvu je bila torej posvečena posebna pozornost, to pa se samo z zakonodajb, temveč tudi s krediti in z drugimi sredstvi na podlagi družbenega plana. Sem spadata še dva pomembna zakona, ki se nanašata na finansiranje melioracijskih del v Makedoniji in na izgraditev vodnega sistema Donava—Tisa—Donava, ki naj zagotovita znaten dvig naše kmetijske produkcije.

SOCIALNA POLITIKA JE DOŽVELA TEMELJITO PREOBRAZBO

V preteklem razdobju je bil dokončno postavljen naš pravosodni sistem. Izdani so bili zakon o sodiščih, zakon o gospodarskih sodiščih, zakon o vojnih sodiščih, zakon o javnem tožilstvu, zakon o vojaških tožilih in zakon o javnem pravobranilstvu. Zakon o pravnem postopku določa način, kako naj delajo sodišča. Tudi zakon o dedovanju spada deloma sem, saj so sodišča tisti organi, ki urejajo dedovanje. S tem zakonom je država izpopolnila ustavni predpis, da zakon določa pravico dedovanja. Ker je bilo kazensko sodstvo urejeno že v pretekli mandati dobi, je sedaj naše pravosodje organizacijsko dokončno postavljeno. Vendar bo treba izdati še nekatere zakone, zlasti s področja premoženjskega prava, pa tudi za kazenski zakonik je priprav-

ljen že načrt za nekatere spremembe, ki se tičejo zlasti gospodarskih kaznivih dejanj.

Razen invalidskega zakona, ki zaradi pomanjkanja časa ni mogel priti na dnevi red prejšnje skupščine, in razen nekaterih drugih zakonov, ki jih je bila mešana komisija skupščine in vlade že pripravila, je vendarle urejeno široko področje socialnega skrbstva. Zakon o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev, zakon o pokojninskem zavarovanju, zakon o delovnih razmerjih in zakon o javnih uslužbencih so pomembni zakoni, ki urejajo večših zelo zapletena vprašanja socialnega življenja. S posebno resolucijo je skupščina nakazala temeljna načela o bodoči stanovanski izgradnji, na katerih bo prihodnja skupščina morala izdati potrebne predpise o ureditvi zapletenega stanovanskega vprašanja.

Novi zakon o Jugoslovanski ljudski armadi in zakon o narodni obrambi sta dala naš vojski čvrsto organizacijsko temelje.

Tudi na področju zunanje politike je Zvezna ljudska skupščina dvignila svoj glas, ko je s posebno deklaracijo pozvala vse vlade, naj ustavijo poskusne eksplozije nuklearnega orožja. Če Balkanska svetovalna skupščina, ki jo je naša skupščina odobrila, ni stopila v življenje, ni to krivda Jugoslavije. Skupščina je vsako leto razpravljala o poročilih o naši zunanji politiki.

Tudi glede javnih dajatev je bilo v preteklem razdobju mnogo storjeno. Davek na dedščine in darila je prinesel olajšave pri dedovanju v rodbini. Zakon o občinskih dokladah in o posebnem krajevnem prispevku naj omogoči komuni priliv sredstev. Temu namenu služita tudi dva najnovejša zakona, zakon o prispevku iz osebnih dohodkov delavcev k proračunu in zakon o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij k proračunu. Na ta način lahko občinski ljudski odbori zanesljivo računajo z določenimi dohodki iz odstopnih prispevkov za stanovanjako izgradnjo na vsakega zaposlenega človeka je že sedaj pospešil stanovanjako izgradnjo in jo bo v bodoče še v večji meri.

Izredno pomembno je bilo prizadevanje Zvezne ljudske skupščine, kako kar najbolj uresničiti načela neposredne demokracije.

Z vrsto zakonov so bili državni organi izločeni iz mnogih skupnih javne dejavnosti, ki so bile poprej v rokah države. To velja za vodstvo šol, za univerze, za organizacijo znanstvenega dela, za založništvo, za radijske oddaje, za časopisna in filmska podjetja in zavode. Na vseh teh področjih opravljajo vodstvo tisti, ki so neposredno aktivni v teh organizacijah in pa sveti, sestavljeni iz določenih predstavnikov družbe. Zakon o združevanju v gospodarstvu je uredil vertikalno organizacijo gospodarskih organizacij v zbornicah, poslovnih in strokovnih združenjih. To zakonodajno delo, kakor tudi zakon o organizaciji in pristojnostih komun, je izraz prizadevanja za neposredno demokracijo, po kateri naj prizadeži državljanji sami ali kot predstavniki družbenih skupin opravljajo delo, ki je bilo poprej pridržano državnim organom. To prizadevanje in nadaljnja zgraditev pravic proizvajalcev je morda najpomembnejša smer družbenega razvoja, ki jo je v pretekli štiri letih dobi nakazala Zvezna ljudska skupščina.

Naposedel ni brez pomena, da se je Zvezna ljudska skupščina posluževala tudi novih metod pri svojem delu. To velja zlasti za skupne komisije skupščine in vlade, ki so pripravljale razne zakonske načrte zlasti na področju uprave, socialne politike in pravne svete. Razen zakonov kot oblike svojega dela se je skupščina vedno večji meri posluževala drugih oblik, kakor so priporočile resolucije in deklaracije, s katerimi je nakazovala splošno smer državne politike.

V zvezi ljudski skupščini obstoji tudi skupina Interparlamentarne unije, kateri pripada večina poslancev. Ta skupina je članica mednarodne organizacije, v kateri je vključeno do sedaj 40 parlamentov. Delegati te skupine so se udeleževali sej sveta in parlamentarnih konferenc, ki so bile v tem razdobju v Helsinkiju, Bangkoku in Londonu, seje svetov pa v Stockholmu, Rimu, Nizozemski Dubrovniku. Naši poslanci so na teh mednarodnih zborih seznanjali tuje parlamentarce z našo ureditvijo in se sodelovali pri razumevanju in sodelovanju.

Gornji površni opis dela skupščine v preteklem razdobju dokazuje, da je skupščina izredna pomembna organ in da so zato volitve v ta organ eden od najpomembnejših javnih dogodkov. Zato je treba take volitve skrbno pripraviti, državljanji pa si morajo biti v svesti, da bodo ljudje, za katere bodo oddali svoj glas, morali v bodoči ljudski skupščini nadaljevati in še bolj zgraditi delo, ki ga je začela Zvezna ljudska skupščina v preteklih letih.

ŽE MESEC DNI

alžirski uporniki nepretrgoma v ofenzivi

Pariz, 3. febr. (Tanjug). Francoski glavni stan v Alžiru priznava, da je bilo včeraj v bojih z uporniki na vzhodnih področjih Alžirije ubitih in ranjenih 70 francoskih vojakov. Pri Džidželi so uporniške enote razbile francoski odred. Mrtvih je bilo 14 Francozov, ranjenih pa 15. Francoska poročila zato znova poudarjajo, da se je povečala uporniška dejavnost po vsej državi. Alžirska osvobodilna vojska je že v začetku prejšnjega meseca prešla v splošni napad, zdaj pa so objavili, da je samo v sedmih zasedah v mesecu januarju padlo nad 75 francoskih vojakov, 142 je bilo ranjenih, ujetih pa 9. Prejšnji teden so uporniki z metalni min nepretrgoma 48 ur ob-

streljevali 8 krajev, v katerih so bile močne francoske garnizije. Kakor poročajo današnji pariški časniki, je namen uporniške ofenzive onemogočiti uveljavljanje statuta za Alžirijo, ki so ga pred tremi dnevi izglasovali v francoski zbornici in ki proglašajo Alžirijo za "sestavni del" francoskega ozemlja.

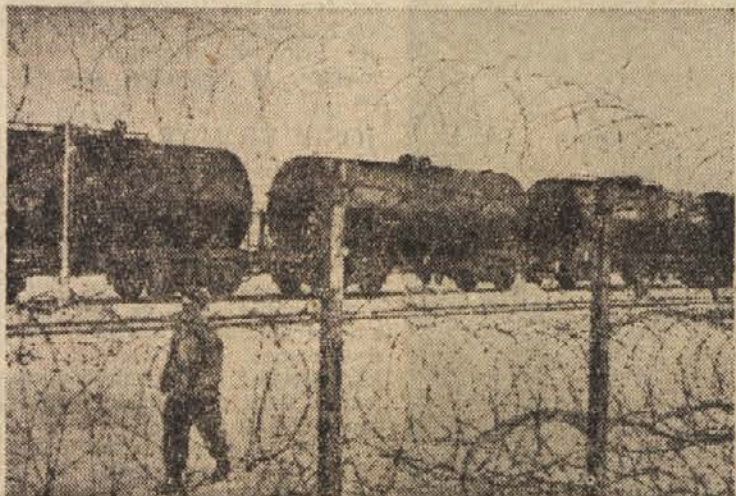
Najhujši spopadi v zadnjih dveh dneh so bili na področju Velike Kabilije, Constantine in Bone. Francosko poveljstvo je objavilo, da je bilo na bojiščih ob progi Biskra-Philippeville, po kateri so sredi januarja prispeli prvi transporti nafte iz Sahare na Sredozemlje, 5 Francozov ubitih in 27 ranjenih. Drugo poročilo francoskega poveljstva pravi, da so uporniki od začetka alžirske vstaje pred tremi leti in pol ujeli okrog 700 pripadnikov francoskih sil, med njimi tudi 250 Francozov.

Naš poslanik v Karačiju pri predsedniku Mirzi

Karaji, 3. febr. (Tanjug). Novi jugoslovanski poslanik v Pakistanu Gustav Vlahov je izročil predsedniku pakistanske republike Iskenderju Mirzi svoje poverljive listine. Nato je bil njegov gost na kosilu.

Separatisti na Sumatri

Djakarta, 3. febr. (Reuter). Indonezijski ministrski predsednik Djuanda je danes v parlamentu izjavil, da v Indoneziji ni dosti separatističnih elementov in da se njihove nakane ne bodo posrečile. S tem je odgovoril na nekatera poročila časnikov o dozdnevih pripravah za ustanovitev avtonomne države Sumatre, ki je drugi največji otok v republiki. Djuanda je tudi dejal, da je več najvišjih vojaških predstavnikov s Sumatre obvestilo vlado, da bodo s slehernim separatistom ravnali kakor z izdajalcem. Separatističnega gibanja ne bodo nikoli podpirali.

Prvi transporti nafte iz Sahare med zaščitnimi žičnimi ovirami v Tugurtu v južni Alžiriji

JEMEN TRETJI

v Združeni arabski republiki?

Še ta mesec plebiscit o združitvi in o skupnem predsedniku republike

Kairo, 3. febr. Radio Damask je poročal, da je jemenski kralj Imam Ahmed izrazil željo, da bi se Jemen pridružil Združeni arabski republiki na podlagi federalne unije.

Predsednika Naser in Kuatli sta se danes ponovno sestala in proučila ukrepe, ki bodo potrebni, da bi uveljavili združitve obeh dežel. Njunih razgovorov so se udeležili tudi sirske politiki, ki so s Kuatlijem prišli v Kairo na razglasitev združitve.

Predsednik Naser je predsednika sirske vlade Sabri Asalija odlikoval z Veliko lentjo republike. Odlikoval je tudi druge Sinoči je Sukri Kuatli sprejel saudskega veleposlanika v Egiptu sirske politike.

Ibna Okeila. Govorila sta dobro uro. Ni znano, kaj sta obravnavala.

V sredo bosta Naser in Kuatli v govorih pred egiptovskim in sirskega parlamenta poročala o ustanovitvi Združene arabske republike in o njeni notranji sestavi. O obeh govorih so včeraj razpravljali na prvi skupni seji vlade Združene republike, ki so se udeležili vsi ministri v vladi obeh dežel. Na tej seji so določili tudi datum plebiscita o združitvi in izvolitvi predsednika. Plebiscit bo bržčas 21. februarja.

Hkrati z razgovori o podrobnostih združitve se razvijajo tudi obsežni razgovori o enotni politični organizaciji Narodne unije v obeh delih republike. Oba parlamenta bosta razpuščena takoj po plebiscitu. Predsednik nove republike bo takoj po razpustu obeh parlamentov izdal odlok o ustanovitvi novega prehodnega zakonodajnega organa. Novi parlament pa bo izvoljen po prehodnem obdobju ter bo uzakonil novo ustavo in novi volilni zakon. Po plebiscitu bo predsednik nove republike imenoval tudi novo skupno vlado.

Danes popoldne je Kuatli odpotoval nazaj v Damask. Z njim sta odpotovala tudi ministrski predsednik Asali in zunanji minister Bitar. Ob odhodu jih je pozdravil predsednik Naser skupno z drugimi vodilnimi politiki in višjimi častniki. Izkazali so jim velike vojaške časti. Letalo predsednika Kuatlija so spremljali egiptovski lovci na reakcijski pogon.

V vladnih krogih, ki so blizu vladama Sirije in Egipta, podarjajo, da bo politika Združene republike tudi v prihodnje sledila na načelih neodvisnosti, nevljudenja v bloke in sodelovanja z vsemi prijateljskimi narodi. Glede notranjih posledic združitve ti krogi pričakujejo, da bodo v prihodnjih tednih uveljavljeni ukrepi, da bi vskladili politični, gospodarski in socialni položaj v obeh delih nove republike.

Gospodarski stiki med obema deloma nove republike bodo spočetka urejeni bržčas z nedavno sklenjenim gospodarskim sporazumom, po katerem bo treba vzpostaviti carinsko in monetarno unijo. Z vsemi vprašanji notranje enotnosti se bodo ukvarjali posebni medministrski odbori, ki jih bodo v kratkem ustanovili.

V vseh krajih Egipta je na tisoče ljudi sinoči pozno v noč

izpričevalo zadovoljstvo spriču razglasitve federacije. Ljudje so ves dan in tudi zvečer hodili po glavnih ulicah mesta ter viharno vzklicali združitvi ter Naserju in Kuatliju. Kairo še nikoli ni bil tako lepo okrašen s stotinami pestrih slavočolov, zastavami obeh dežel ter slikami obeh predsednikov.

Tudi Aleksandrija je svečano proslavila združitve. Na glavnih križiščih so visele velike slike Naserja in Kuatlija in pod slavočolki so nenehoma hodile množice manifestantov ter vzklicale združitvi. Iz Gaze poročajo, da so šli včeraj vsi prebivalci tega mesta in okolice na ulice, da bi proslavili ustanovitev nove arabske republike.

Gamal Abdel Naser in Sukri Kuatli

Zbornik OZN za leto 1956

V vrsti koristnih publikacij, ki jih izdaja OZN, gre vsekakor posebno mesto "Letniku OZN", v katerem je objavljena osnovna dokumentacija o delu te organizacije in vseh njenih specializiranih agencij. To ni samo tužno potrebno priročnik za temeljito proučevanje tega obsežnega dela, marveč je namen te publikacije tudi, da širše seznanjajo javnost z OZN in njenimi 13 specializiranimi agencijami.

Te dni je izšel "Letnik OZN za 1956". Posebno pozornost zasluži zato, ker se nanaša na delo OZN v zelo kobiljivem obdobju mednarodnega dogajanja, ko so napad na Egipt in drugi dogodki povzročili novo mednarodno zaostrievanje in nevarnost za mir. Razen tega je "Letnik" obeležil tudi desetletnico svojega izhajanja, kar je hkrati nekakšen jubilej uspešnega poslanja sekretariata OZN za objektivno informiranje svetovne javnosti o OZN in njenih agencijah.

"Upanje", pravi generalni sekretar Daag Hammarskjöld v uvodu, "da bo ta knjiga koristno sredstvo v prizadevanju, da bi svet bolj razumel, kako lahko svetovna organizacija najbolje koristi mednarodnemu življenju v naših časih. Takšno prizadevanje je potrebno, da bi pripomogli svetovni javnosti k pravilni presoji dela OZN. Vpliv OZN na dogodke je že znaten in lahko se še dokaj poveča, če bo pravilno uporabljala. Leto 1956 je bilo leto pomembnih dogodkov in svetovna organizacija se je znašla v tem letu pred hudimi preizkušnjami. "Letnik" naj pripomre, da bo svet jasneje spoznal, kaj se je zgodilo, in povzel iz tega sklepe za prihodnost. Zdaž sime v prvi fazi prizadevanj, da bi zgradili trden mir. Polno razumevanja naših izkušenj je edina realna podlaga, na kateri je možen nadaljnji napredek."

Vsekakor drži Hammarskjöldova ugotovitev, naj bi rekapitulacija glav-

nih podatkov o delu OZN priložila, "da bi povzeli sklepe za prihodnost". Objektivni opis tega dela v "Letniku" napoti človeka na dva osnovna sklepa: da je bilo odločno stališče OZN proti napadu na Egipt eden največjih uspehov in dokaz učinkovitosti svetovne organizacije v obrambi mira, in drugič, da je bila dejavnost OZN v zvezi s tragičnimi dogodki na Madžarskem preveč obremenjena s propagandnimi nagibi in nerealnimi cilji, kar je stvari seveda samo še bolj zamotalo. Za nadaljnje delo OZN so vsekakor bolj važni čimbolj vsestranska analiza njenega dela v zvezi z omenjenima dogodkoma in na podlagi take objektivne analize doseženi realistični sklepi. "Letnik" objavlja izrpen pregled dela OZN tudi na področju glavnih političnih problemov - razorožitev, uporabe jedrske energije v civilne namene, sprejema novih članov v OZN ter Alžirije, Cipra in Zahodnega Irana. "Letnik" zgornjo priložila o pomembnem napredku na področju gospodarskih in socialnih vprašanj, zlasti v prizadevanjih za finančno pomoč slaborazvitim deželam. "Letnik" objavlja tudi izrpen pregled skrbniškega dela OZN in pomoči nesamoupravljanim področjem sveta.

Drugi del "Letnika" priložila osnovni pregled dela specializiranih agencij OZN: Mednarodne organizacije dela, Organizacije za kmetijstvo in prehrano, Organizacije za prosveto, znanost in kulturo, Svetovne zdravstvene organizacije, Mednarodne banke za obnovo in razvoj, Mednarodne finančne korporacije, Mednarodna monetarna fonda, Mednarodne organizacije za civilno letalstvo, Univerzalne poštno zveze, Svetovne meteorološke organizacije, Mednarodne organizacije za trgovino in tarife in Mednarodne pomorske posvetovalne organizacije. D. S.

Prodoren uspeh na volitvah po vsej Poljski

spriču decentralizacije uprave in večje pristojnosti krajevnih ljudskih odborov

Varšava, 3. febr. (Tanjug). Volitve v ljudske odbore na Poljskem so bile zaključene sinoči ob 22. uri. Po vsej deželi so potekle mirno in v redu ter so se jih volilci množično udeležili.

Po poročilih volilnih komisij iz večine volilnih okrožij je v olšztyńskem in zelenogorskem vovodstvu glasovalo do 20. ure nad 90% vseh vpisanih volivcev, v gđanskem in szczecinskem 83%, v Varšavi 78%, v vovodstvu Bydgoszcz pa nad 80%. V kozalinskem vovodstvu je do 17. ure volilo 83% volivcev, v wrocławskem 80%, v poznanskem pa 64%.

Sinoči so bili objavljeni prvi neuradni izidi volitev v industrijskih volilnih okrožjih, v katerih so bile volitve v petek in soboto. Po teh podatkih je glasovalo v varšavskih industrijskih volilnih okrožjih povprečno 83,3% volilnih upravičencev. Volilna udeležba v celoti pa dosega okrog 90% vseh volilnih upravičencev.

Prvi sekretar CK PZDP Władysław Gomułka je glasoval včeraj jutraj v znanem poljskem turističnem centru Zakopanah, kjer je na oddihu. Ministrski predsednik Cyrankiewicz, ki je glasoval v enem izmed varšavskih okrajev, je potem novinarjem izjavil, da bodo najnovejša decentralizacija kot tudi povečane pristojnosti ljudskih odborov v veliki meri razbremenile vlado, zlasti v lokalnih zadevah, ki jih bodo odbori sami mnogo bolje urejali, ker boljše poznajo lokalno problematiko.

Ekonomska unija dežel Beneluxa

Haag, 3. febr. (Reuter). Predsednik vlad Belgije, Nizozemske in Luksemburške so danes ustanovili Ekonomsko unijo Beneluxa. Z vrsto sporazumov od leta 1944 pa do danes so bile praktično odpravljene vse carinske in druge pregrade med njimi, tako da se razvija njihov trgovinski promet brez slehernih omejitev.

Predsednik nizozemske vlade Dries je danes po podpisu sporazuma izjavil, da so dežele Beneluxa dosegle visoko stopnjo ekonomskega sodelovanja ter težijo zdaj h končnemu cilju, da bi čimbolj izpopolnile tudi skupni trg. Luksemburški ministrski predsednik Beck je dejal, da so te dežele ustanovile skupni trg na podlagi pridobljenih izkušenj, medtem ko so ostale evropske dežele šele na začetku te poti. Belgijski ministrski predsednik Van Aker pa je poudaril, da si dežele Beneluxa prizadevajo, da bi docela vskladile svoje trgovinske sporazume, svobodni trgovinski promet in tudi svojo kmetijsko politiko. D. P.

Preplah med ustaši v Kaliforniji

Pred ponovno sodno obravnavo Artukovićevih zločinov

(OD STALNEGA DOPISNIKA)

New York, 2. febr. Odkar je Vrhovno sodišče ZDA razveljavilo razsodbo nižjih sodišč in odredilo novo obravnavo proti vojnemu zločincu Artukoviću ter njegov ponovni pripor, dokler ne bo izrečena nova razsodba glede zahtev jugoslovanske vlade po izročitvi bivšega Paveličevega ministra, krivega smrti več sto tisoč jugoslovanov med drugo svetovno vojno, si ustaška emigracija v Kaliforniji in Katoliška cerkev na vse pretege prizadevata, da bi preprečili novo sodno obravnavo in da bi mu celo omogočili pobeg iz dežele. Ta gonja se je tako razmahnila, da se množe tudi organizirane telefonske grožnje jugoslovanskemu konzulu v San Franciscu, češ da gre za njegovo glavo.

Artukovićev advokat namerava baje zahtevati, naj pristojno sodišče obvezno pozove obsojenca vojnega zločincega Stepinca za pričo. Sodeč po vsem bi rada ustaška emigracija izkoristila okoliščine, da je moč razsodbo Vrhovnega sodišča obravnavati še 30 dni potem, ko je bila izrečena, da bi medtem kakorkoli odgodila obnovo procesa, pritisnila z dozdnevnimi dokazi, da Artuković ni zakrivil zločinov, ki mu jih oči-

tajo, in ga morda celo spravila iz ZDA. Vse kaže, da niti Artuković niti drugi ustaši, ki žive tu, tokrat niso prepričani, da bo sodišče izreklo razsodbo, kakršno si žele.

Odvetnik, ki vodi razpravo v imenu jugoslovanskega konzulata v San Franciscu, je v pogovoru z novinarji pojasnil položaj, ki je nastal po razsodbi Vrhovnega sodišča. Po njegovem mnenju bo Artuković bržčas znova prišel pred sodišče ali pred federalnega komisarja za priseljevanje, ki so mu oblasti naročile, naj obnovi proces in mu ponudi kavejico, da bi ga izpustili iz pripora. To bi lahko obe strani sprejeli vzlic morebitnim protestom in tako bi se praktično začelo odlaganje novega procesa ne glede na stališče Vrhovnega sodišča.

Pri vsem tem podpira ustaško emigracijo del Katoliške cerkve, ki se je že prej zavzel za zbiranje prostovoljnih prispevkov, da bi plačali kavejico za Artukovića in stroške za njegovo obrambo. Eden izmed voditeljev te gonje za Artukovićevo osvoboditev je duhovnik Ros, ki nastopa skupaj s tem velikim zločincem v intervjujih za tisk, v katerih n. pr. trdi, da je število Židov med drugo svetovno vojno v Jugoslaviji naraslo, kar naj bi pomenilo, da

jih niso sistematično pobijali in da jih v ustaških taboriščih sploh niso pobijali. Na drugi strani si prizadeva prikazati Artukovića kot politika, ki je baje nevaren za Jugoslavijo, »dokler je živ, ker bi utegnil pripraviti prevrat v njej«. Na enak način operirajo tudi po radiu in televiziji v Kaliforniji, ki sta tudi na razpolago temu vojnemu zločincu.

Zadnja številka tednika ameriških Židov »Aufbau«, ki izhaja v nemškem jeziku v New Yorku, pa znova piše o Artukovićevih zločinih. Artukovića imenuje Himmlerja Neodvisne države Hrvaške in opozarja na nevarnost, da bi ustaški emigranti in Katoliška cerkev radi izkoristili časovni presledek med razsodbo Vrhovnega sodišča do obnove procesa pred pravosodnimi organi, katerih prejšnje razsodbe in mnenja so praktično razveljavljena. To pa pomeni vztrajanje na trditvi, da so Artukovićeve zločini politične narave in da o njih ni sporazuma o izročitvi.

Sámo Vrhovno sodišče se ni spuščalo v kvalifikacijo Artukovićevih zločinov, toda z najvišjo razsodbo je privkral naročilo pristojnemu sodišču, naj obravnava samo bistvo obtožnega gradiva jugoslovanske vlade. E. L.

S POTI PO PADSKI DOLINI

Gozd in poezija sta se umaknila metanu in gnojilom

V neposredni bližini Ravenne so odkrili Zgradili so eno največjih termičnih elektran. Spočetka so trdili, da ga je v zemlji trarn v Italiji. Izkopali so prekope in potok, da bi ga lahko dobili iz nje kake stavili črpalke, da črpačo velike količine 3 milijone kubikov na dan. Enrico Mattei vode 70 km naokrog. Premagali so odpor je zbral industrijske tehnike in gospodar-veleindustrijev in privatnih monopolov. Prva misel je bila, da bi Zgradili so kombinat, ki bo izdelal letno zgradili elektrarno, s katero bi prihranili 55.000 ton gume in 650.000 ton umetnih na devizah 14 milijard lir na leto, ker bi gnojil. Osnovne surovine so metan, zrak za toliko zmanjšal uvoz premoga in v voda.

Kakor pri vseh ostalih novih industrijskih podjetjih tudi pri tem ne gre samo za sodobno proizvodno zmogljivost, marveč tudi za sodobne naprave s tehnično in higijensko dobro zaščitnimi delovnimi mesti. Okrog kombinata grade stanovanj-kakih 34 milijard lir. Zadnja leta se je po mestih. Okrog kombinata grade stanovanj-kakih 34 milijard lir. Zadnja leta se je po mestih. Okrog kombinata grade stanovanj-kakih 34 milijard lir. Zadnja leta se je po mestih.

Kmalu pa je dozorel drug predlog. Če skih podjetjih tudi pri tem ne gre samo za sodobno proizvodno zmogljivost, marveč tudi za sodobne naprave s tehnično in higijensko dobro zaščitnimi delovnimi mesti. Okrog kombinata grade stanovanj-kakih 34 milijard lir. Zadnja leta se je po mestih. Okrog kombinata grade stanovanj-kakih 34 milijard lir. Zadnja leta se je po mestih.

Enrico Mattei, direktor italijanskega državnega podjetja za nafto ENI

novoga kombinata in strastnega dokazovanja najdemo tudi pretiravanje. Tudi v Italiji so državnemu kapitalizmu na levi nekoliko bolj ploskali, ker je otipljiv dopolnil. Razen docela gospodarskega pomena imajo državni kapitalizem tipa ENI (Ente nafta Italijana), njegovo uveljavljanje, življenjska sila in razmah tudi svojo določeno psihološko in propagandno veljavo.

Spriču vsega tega dobiva ta državni monopol v sodobnem italijanskem družbenem in političnem življenju ziferencirano in čedalje bolj določeno vlogo. D. P.

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Ravenna, januarja

V tej deželi z mnogimi starimi mesti sodi Ravenna med najstarejša. Rimljani so jo podjarmili leta 191 pred našim štetjem. Čeprav so prišli v to ravninsko mesto, da bi videli, kaj je v njem najnovejšega, se človek nehote spomni v njem tudi starih časov. Tu je Oktavian Avgust, ko je postal gospodar cesarstva, zgradil veliko pristanišče kot oporišče za dvoje cesarskih ladjevij. Tu je bilo nekaj časa po Alarinkovi invaziji središče zahodnorimskega cesarstva. Tu je bila v 6. stoletju bizantinska prestolnica v Italiji.

V srednjem veku sta se v Ravenni nezarj izpreobrazili dve družini - Traversari in Polentani. Zmagovalce Polentane je doletela črna smrt, ki je v njem najnovejšega, se človek nehote spomni v njem tudi starih časov. Tu je Oktavian Avgust, ko je postal gospodar cesarstva, zgradil veliko pristanišče kot oporišče za dvoje cesarskih ladjevij. Tu je bilo nekaj časa po Alarinkovi invaziji središče zahodnorimskega cesarstva. Tu je bila v 6. stoletju bizantinska prestolnica v Italiji.

Leta 1849 je pribežal v Ravenco Giuseppe Garibaldi in se čudežno rešil pred dunajskimi kontrarevolucionarji. Zaščiti ga je gozd starih borovcev - ki so jih med drugimi mnogimi pesniki opevali Dante, Boccaccio in Byron - ki je zrasel v dolžini nad 30 kilometrov in s površino 3000 ha. V tem gozdu se zaključuje zgodovina. In kakor po naključju ali simbolični združitvi je v njem tudi najnovejšega, kar premore to staro mesto.

Naš dolg pesniku

Spet smo v Prešernovem tednu. V soboto, 8. februarja se bomo vnovič spominjali obletnice pesnikove smrti. Zdaž že tradicionalni kulturni praznik slovenskega naroda doseže svoj višek v vsakoletni podelitvi Prešernovih nagrad, nagrad, ki pomenijo

najvišje narodno priznanje za kulturno, zlasti za umetniško delo. Naša javnost z zanimanjem in veseljem spremlja trajno in trdno rast slovenske kulture. Njenim najboljšim sadovom, oziroma njenim ustvarjalcem daje naša družba, ki sistematično gradi in dopolnjuje boljše pogoje za njeno vse širša obzorja, priznanja v Prešernovem imenu.

Genij, ki se je kakor mogoče plamen vzdignil iz neprebuje in zaostale sredine, doživlja in še danes potrjuje usodo pravega umetnika. Cena njegovega dela se namreč ne le ni zmanjšala, temveč je celo zrasla in postala bolj dragocena. Malo je tako drobnih knjig na svetu, ki bi imele tako usoden in zgodovinski pomen za razvoj kakega naroda, kakor so ga imele Poesije dr. Franceta Prešerna, natisnjene v Ljubljani pri Blazniku leta 1848, za razvoj slovenskega naroda. Vse tisto pojmovno in umetniško bogastvo, ki mu je Prešernov opus središča ose, je še danes kakor dobro seme. In mislimo, da bo tako tudi z našimi bodočimi rodovi.

O Prešernu pesniku ni mogoče govoriti, ne da bi omenili Prešerna misleca. S svojim demokratičnim svetovnim nazorom, ki odsvita v njegovem delu, nam danes govori prav tako od srca, kakor je govoril za svojega življenja tedaj še redkim, ki so ga mogli razumeti. Danes pa je Prešernova misel že tako blizu množicam, ki v naših razmerah in možnostih uresničujejo Prešernove ideje o svobodi, bratstvu in miru.

Ob kulturnem prazniku slovenskega naroda ni potrebno poudarjati Prešernove pomembnosti, ki je vsakomur dovolj očitna. Bolj pa bi bilo treba poudarjati njegovo stalno aktualnost. Nema- ra se le še vsi v celoti ne zavemo, koliko smo mu dolžni.

Ne gre za proslavo, za govore, za poveljevanje. Ne gre za to. Potrebujemo več Prešernovega duha v vsem življenju, ki ga živimo, ustvarjamo in oblikujemo. Treba nam je Prešernovega humanizma, njegove vere v nezlomljivo moč ljudstva in — seveda ne nazadnje — vere v lastne sile. S to vero moramo prežeti svoje vsakodnevno delo pri prosvetljevanju in duhovnem oblikovanju našega človeka, da bo kultura zares postala last in potreba vseh naših delovnih ljudi, da bodo duhovno pripravljene in srečnejši kos nalogam, ki jih vsak dan znova postavlja pred nas nagli razvoj političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

To je naš dolg pesniku.

TRIJE MLADI
V JAKOPICEVEM PAVILJONU

V Jakopičevem paviljonu razstavlja trojica mladih umetnikov pod nekoliko zagonetnim imenom »Skupina Be 54« — slikarja Viktor Snoj in Rudolf Kotnik ter kipar Slavko Tihec. Razstavljalci pripadajo naši najmlajši umetniški generaciji, ki je v zadnjih letih končala Akademijo upodablajočih umetnosti v Ljubljani in usmerja svoje korake v samostojno ustvarjanje, njihov današnji naziv Be 54 pa je po obisku obisk beneškega Biennala l. 1954, ki je predstavljal izredno močno doživljajoče za mlade ustvarjalce.

V srednjem prostoru razstavlja Rudolf Kotnik, učenec šole prof. G. A. Kosa in M. Sedeja svoja olja večjega formata z izključno motiviko kompozicij s konji in tihotižij, Čeprav bi tem kompozicijam prepletajočih in borečih se konjskih teles lahko našli nekatere vzore v svetovni in jugoslovanski umetnosti, kaže vztrajno ponavljanje in varirane tega motiva težnjo po samostojni in osebni rešitvi. Vse Kotnikove kompozicije teže k nekaki monumentalnosti in obdelavi in izrazu, pridodobil si je svoj temno označeni kolorit in v menjaajočih se plasteh barve dosega dekorativne efekte.

Drugi razstavljalci, Viktor Snoj, je izšel iz vrst tekstilnih tehnikov, nato študiral slikarstvo pri prof. G. A. Kosu in M. Sedeju ter se oblikoval tudi na študijskih potovanjih po Franciji, Italiji in Svcici. Njegov likovni svet je svet fantazije, simbolike in pravljice in temu ustrezen je tudi zunanji izraz njegovih risb. Izraža se v irealnih predstavah, ki včasih spominjajo na surrealiste, motivno pa sega v svet pravljic oziroma fantazije, kot primer panjska končnica »Vešča«, po drugi strani pa v svet grozljivih predstav današnje dobe — »Haron v atomski dobi«, »Sredi razkroja« ali »Konec brez imena«. Tehnično so njegove slike zanimive zaradi kombinacije olja in holandske temper, s katero dosega izredno dovršeno in gladko površino, ki spominja na stare severne mojstre.

Obema slikarjema se pridružuje kipar Slavko Tihec, učenec K. Putriha. Borisa in Zdenka Kalina, ki razstavlja nekaj risb s tušem in malo plastiko. Njegova plastika v pantiranem mavcu, večinoma kombinirana z žično oz. mrežasto konstrukcijo, ki kaže precejšnjo tehnično spretnost, razpada pravzaprav v dva dela.

Tako so tu na eni strani male figure ribičev, pletilje mreže ali ekvilibristov v realnih formah, večji del pa zavzemajo irealne predstave na temo »Tretja vojna«. Te se gibljejo v okviru abstraktne ekspresije in tehničnih prijemov, v evropski umetnosti znani od Alberta Giacomettija dalje. V Tihčevih kompozicijah srečujemo osamljene figure, ki se kot v nekakih sanjah gibljejo v prostoru, kot da prihajajo iz neskončnosti in odhajajo zopet v praznino ali pa geometrične konstrukcije pošastnih bitij, ki lebde pred nami kot pošasten privid bodočih vojnih grozot in izmalčeni naravnih oblik.

M. S.

Kitajska pianistka U Luo-I, ki bo jutri nastopila na koncertu kitajskih umetnikov v Filharmoniji

DVA SLOVENSKA FILMA
NA FESTIVALU
EKSPERIMENTALNEGA
GLEDALIŠČA
V BRUXELLESU

Zvezna filmska komisija v Beogradu je izmed številnih domačih kratkih filmov izbrala tri filme, ki naj bi predstavili jugoslovansko filmsko umetnost na bližnjem festivalu eksperimentalnega filma v Bruxellesu. Razveljavljeno je, da se je komisija odločila kar za dva slovenska filma, in sicer za barvni film »Grafika človeku« režiserja Franceta Kosmača ter za film Boštjana Hladnika »Fantastična balada«. Kakor je znano obravnava prvi Višnji film II. Mednarodno grafično razstavo v Ljubljani, drugi pa grafično Franceta Miheliča. Tretji film za festival v Bruxellesu je film »Koliko je ura« beograjskega podjetja »Ufus«. Mednarodni festival eksperimentalnega filma v Bruxellesu bo letos aprila.

VESELI NOVICI
iz celjskega gledališčaCELJSKO GLEDALIŠČE
SE BO UDELEŽILO
MLADINSKE DELOVNE
AKCIJE NA CESTI
BRATSTVA - ENOTNOSTI

Sindikalna podružnica Slovenskega ljudskega gledališča v Celju je sklenila, da se bo letos v gledaliških počitnicah, najbrž v začetku julija, udeležila mladinske delovne akcije na cesti Bratstva in enotnosti. Nameravajo namreč v dveh ekipah uprizoriti delovnih brigadom na cesti Ljubljana-Zagreb vrsto gledaliških predstav. Program prireditelje še niso do kraja določili, vendar računajo na tri dela, ki so jih že ali jih bodo ta mesec uprizorili v Celju. Zanimivo je, da so odločili za dvojce slovenskih dram in sicer za Kislingerjevo »Na slepem tiru« in za Komedijo o komediji Marijana Marinca. Obe deli sta na sporedu celjskega gledališča in bosta ta mesec doživeli svoji krstni uprizoritvi. Mimo slovenskih del nameravajo gostovati v samih brigadnih taboriščih tudi z Molièrovim »Skopuhom«. Zeleti je, da bi tudi druga gledališča sledila temu zgledu.

DVOJE IZVIRNIH DRAM

Slovensko ljudsko gledališče v Celju je v zadnjem času pripravilo uprizoritev dveh novih izvirnih slovenskih dramskih del. Premiera prvega dela Jura Kislingerja »Na slepem tiru« bo v sredo, 12. februarja, »Komedija

o komediji« Marijana Marinca pa teden dni kasneje v sredo, 19. februarja. Deli režirata Janca Vrhnunec in France Kosmač.

Kakor vse kaže, bomo to pomlad videli vendarle nekaj slovenskih dramskih del na naših odrih. Nedavno smo pisali o dveh dramskih novitetah, ki jih namerava uprizoriti Slovensko narodno gledališče v Ljubljani, pa tudi ta dogodek v Celju je lep in pomemben obsej slovenski kulturni dogodek. V kratkem času, v februarju in marcu bodo tako doživela krst kar štiri nova slovenska dramska dela v dveh gledališčih. Samo želimo, da bi se pričakovanja, ki so za zdaj vsekakor optimistična, tudi izpolnila.

KALEBOV
»ČUDOVITI PRAH« —
VNOVICI NAGRAJEN

Leta 1955 je žirija Zveze književnikov Jugoslavije podelila Vjekoslavu Kalebju, sedaj dvintipetdesetletnemu hrvaškemu pisatelju, nagrado za najboljši domači roman minulega leta. To je bilo delo »Čudoviti prah«, ki ga je pozneje v veliki nakladi izdala v slovenskem prevodu Prešernova družba za svoje redne člane. Kaleb je pred nekaj dnevi prejel za isto delo še eno nagrado, in to na natečaju, ki je bil razpisan ob šestem kongresu ljudske mladine Jugoslavije. Za nagrado so prišla v poštev vsa literarna dela, natanjano do konca lanskega leta, ki obravnavajo življenje mladih ljudi v osovobodni vojni. Žirija, ki jo je sestavljalo pet književnikov-kritikov, se je med štirimi deli odločila za Kalebov »Čudoviti prah«, ki najbolj neposredno, vseobsežno in na visoki umetniški ravni silka življenje in boj mladine med vojno. Soglasen sklep žirije je prisodil Kalebju 400.000 din.

UPRIZORITEV AD HOC

CHRISTOPHER FRY: FENIKS PREVEČ IN J. P. SARTRE: ZAPRTA VRATA

Ideja je prikupna, četudi nerazumljiva:

Človek, ki mu je pri srcu gledališče — bodi »klasično« bodi »avantgardistično« — more biti takšnega dogajanja, kakršno je »gledališče ad hoc«, ne le vesel, marveč navdušen nad njim. Naša

gledališka omika je kajpada že tako napredovala v kakovostnem in količinskem pogledu, da bo v prihodnje brez eksperimentalnega odra, brez korpornega gledališča le težko stopala v korak z Evropo.

Kaj je poglavitna naloga eksperimentalnih gledališč, ni treba posebej poudarjati. A v prvi vrsti: uprizorjanje nepreizkušnih, tudi problematičnih in avantgardističnih dramskih besedil tujih in domačih avtorjev. In sicer za izbran krog občinstva, za krog, ki je — recimo — z gledališkim dogajanjem povezan z zaupljivejšimi interesnimi vezmi.

Navzlic temu pa ne vidim pametnih razlogov za to, da bi bilo treba za vsako novo uprizoritev — pa naj gre za Dengerja ali Sartra, za Ionesca ali Sofokleja — ustanovljati novo gledališče (vsaj formalno). Menim da je drugovrstnega pomena ime: »Gledališče ad hoc«, avantgardistično, eksperimentalno, ljubiteljsko ali kakor koli že bodi, če je prvenstven namen in ne etiketa.

»Gledališče ad hoc« je predstavilo dva pri nas sicer znana, a »zapostavljena« avtorja: Christopherja Fryja — prvaka sodobne angleške poetične dramatike — in francoskega eksistencialista J. P. Sartra.

Ob deli — Fryjev »Feniks« in Sartrova »Zaprta vrata« sta v svojih temeljnih idejnih in estetskih izhodiščih tako raznorodni in protislovni, da v svojih dramskih »labirintih« popeljeta gledalca iz ene

v drugo skrajnost: Fry s svojo žarečo, privzdignjeno, apolitično poezijo splava kot škrlanček v modrino življenjske radoživosti, Sartre razgalja peklensko nesmielnost človeškega bivanja. Prvi je poet, drugi, tezni modrijan. Prav je, da spoznamo oba.

Kakor sta obe deli vzbudili razumljivo zanimanje, tako je odrska realizacija to zanimanje spreminila v razočaranje. In razočaranje je tembolj trpko, če se rodi iz navdušenja.

Ob premišljevanju in vrednotenju režijske zamisli Drage Ahačičeve se sama od sebe ponuja tale misel: kultiviranost in zavzetost ne moreta nadomestiti živga kreativnega ognja in stvariteljske invencije. Obojega je treba. Da te prvinske harmonije v uprizoritvi ni bilo, kaže bolj od »Zaprth vrat« Fryjev »Feniks preveč«. Spraviti pod skupni poietični imenovalec tako protislovna občutja, kot jih prepleta Fry — življenje, smrt, ljubezen, dolžnost, čutno preproščino in pesniški zanos, ožotnost in zmagoslavje ljubljenja — ni zgolj stvar obče in gledališke omike, marveč v prvi vrsti stvar tenkočutnega ustvarjalnega posluha.

In prav zanj je bila opeharjena interpretacija »Feniksa«. Izoblikovati vazo iz kristala, platine in gline je lahko, dejal bi, obrtniško opravilo; a patinirati to vazo tako, da bodo ohranjeni vsi elementi v enem samem čudovitem lesku — je stvar umetnosti.

Dragi Ahačičevi to ni uspelo. Na njeni vazi so ostale razpoke pa tudi leska ni bilo. K takšni podobni so pripomogli tudi igralci. Vida Levstikova (Dyanamene) je sicer razkrila nove kreativne prvine, zlasti baladno heroičnost, a te prvine je preglasila ganljivo zanosnost in vzdihujoča jokavost, ki sta skalili srebrnino tega čudovitega lika. Andrej Kurent (Tegeus-Hromis) je bil podooben žlahtni posodi brez vsebine. Govorec, recitator, brez intimnega človeškega ognja. Draga Ahačičeva (Doto) — Duše Počkajevje nisem videl — je morala vskočiti in je zato težko oceniti njeno vlogo.

»Zaprta vrata« so v režijski zamisli in igalski izvedbi bila sugestivneje oblikovana, Ahačičeva je moralno in filozofsko gneto Sartrove tezne brezhibnosti bolj spoznala in razumela. Med igalskimi liki je treba na prvem mestu omeniti imenitno kreacijo Judite Hahnove (Ines) in drobno, a izredno nazorno odigrano vlogo Dušana Skedla (sobar). Tudi Draga Ahačičeva (Estelle) in Jože Zupan (Garcin) sta v ognju Sartrovega pekla zagorela z novimi igalskimi plameni.

»Gledališče ad hoc« je tako sicer doseglo svoj namen, a uspeh bi bil brez dvoma večji, ko bi uprizoritev ne zapuščala vtisa, da je bila izvedena »ad hoc« in četudi je v resnici bila skrbno pripravljena.

V. Predan

Pred podelitvijo
Prešernovih nagrad

Podelitev Prešernovih nagrad ni samo priznanje posebnim ustvarjalcem, pač pa in predvsem sodobni slovenski kulturni in umetniški ustvarjalnosti. Prav tako je Prešernov teden ne samo spominska oddolžitev velikemu pesniku, ampak obračun vsakoletne kulturne žetve, primerjava s preteklostjo in spodbuda ali opomin za prihodnost. Ob letošnjem Prešernovem prazniku smo se obrnili na vrsto slovenskih javnih in kulturnih delavcev s prošnjo, naj nam povedo, kaj je bilo po njihovem mnenju v preteklem letu najpomembnejša v slovenski kulturi in umetnosti. Pestrost mnenj je najrazveseljivejši dokaz o zanesljivi rasti naše kulture. Posredujemo vam nekaj teh mnenj.

VLADIMIR LAKOVIČ

Če naštejemo nekaj vidnejših in pomembnejših stvaritev v lanskem letu, bi začel kar z literaturo: na prvem mestu naj tu navedem Miška Kranjca in njegove »Macesne nad dolino« ter Bena Zupaničeva »Sedmino«. Prav tako sta se mi vtisnila najbolj v spomin dva igralca (Lojze Potokar v »Sokratu« in Stane Sever v »Kavkaškem krogu s kredom«) ter dva iz ljubljanske Opere: Samo Hubad in Hinko Leskovšek, ki sta pripravila Kogojeve »Črne maske«. O likovnem področju pa...

JOSIP VIDMAR

Med najpomembnejšimi deli preteklega leta moram na prvem mestu omeniti obnovljeni »Sperans«, ki je že v stari obliki predstavljal edinstveno zgodovino našega političnega vstajenja, ki pa v novi obliki, zlasti pa opremljen s popolnoma novim obširnim uvodom, pomeni veliko teoretično zakladnico idej o nacionalnih vprašanjih, zlasti o nacionalnih vprašanjih malih narodov.

Prav tako ne morem mimo uprizoritve »Črnih mask«. To je zelo velik dogodek, saj nam je spet pokazal resnično veličino Marija Kogoja, ki je bila že skoraj pozabljena, razen tega pa nam je uprizoritev »Črnih mask« pokazala zelo resno delo naše Opere, predvsem pevca Sama Smerkolja in dirigenta Sama Hubada ter režiserja Hinka Leskovška, ki so resnično storili vse, kar je bilo v njihovih močeh, da je uprizoritev doživela uspeh, kakršnega zasluži.

FERDO DELAK

Lojze Potokar v Platonovih »Poslednjih dnevih Sokrata«.

ANTON SLODNJAK

Če govorimo o ljudeh in delih, ki zaslužijo posebno priznanje, ne morem mimo prof. dr. Janka Lavrina in njegovega dela. Antologija slovenske lirike, ki je plod predvsem njegovega prizadevanja, dalje Bengalski prevod izbora Prešernove poezije, ki je prav tako bil realiziran na njegovo pobudo, sta vzbudila v svetu veliko zanimanje za našo poezijo in književnost v širšem smislu. Janko Lavrin je, če sodimo že po prvih odmevih obeh publikacij, prve v angleščini, druge v bengalski, opravil delo resnično velikega pomena, ki ga mi z domače perspektive ne moremo niti dobro presoditi. Naj ob tej priliki samo še omenim, da bo prav tako po Lavrinovi zaslugi v najkrajšem času izšel v Kalkuti, pri isti založbi kot Prešeren, tudi Cankarjev »Hlapec Jernej«.

S področja humanistične znanosti smo lansko leto dobili delo, ki je resnično velike vrednosti, mislim na obsežno knjigo »Inkunabule v Sloveniji« Alfonza Gspana in Josipa Badalica iz Zagreba. Oba avtorja — večino gradiva je obdelal Alfonz Gspan — sta opisala okrog 1000 Inkunabul, se pravi vse tiste, ki so nastali do leta 1500 in se ohranili v slovenskih bibliotekah, primerjala sta jih z vsemi drugimi dostopnimi podobnimi teksti v svetovnih bibliotekah, bogato in pretežno komentirala, Gspan pa je delo še opremil z res tehtnim uvodom. Mimo ožjega opisa samih Inkunabul in njihovega nastanka je Alfonz Gspan kritično obdelal tudi vse tokove, ki so kakorkoli vplivali na nastanek in razširjenje prvih slovenskih tiskov. Knjiga je za kulturno zgodovino slovenstva izredne važnosti.

MIRA DANILOVA

Po mojem mnenju je igralca Vida Juvanova ustvarila veliko vlogo v O'Neillovi dram »Dolgega dne potovanje v noč«.

FRANCE NOVŠAK

Ne mislim sicer, da bi morali ljudi nagrajevati zato, ker so stari petdeset, šestdeset ali več zaokroženih let, vendar se mi zdi, da bi bil lahko eden od nosilcev letošnje Prešernove nagrade pisatelj Miško Kranjec, ki se bo letos srečal z Abrahamom. Delo Miška Kranjca sicer še zdavnaj ni zaključeno, toda že njegov dosežani opus kaže eno najmočnejših pisateljskih osebnosti med Slovenci v zadnjih dvajsetih letih. Njegove knjige grede že v desetino. V zadnjem času je prejel več javnih priznanj za umetniško kvaliteto. Dobro je tudi njegovo delo, izdano pri Prešernovi družbi »Macesni nad dolino«, ki bi lahko prišlo v poštev za Prešernovo nagrado.

ZVONE MIKLAVIČ

Cisto na kratko: če razmišljamo o pomembnejših stvaritvah preteklega leta, ne morem mimo naslednjih del: Mozaika na Delavskem domu v Trbovljah Marija Preglja, Potokarjevega »Sokrata« ter dela celotnega ansambla pri uprizoritvi Kogojevih »Črnih mask« in prevoda Mateja Bora Shakespearovega Henrika.

STOJAN BATIC

Med slikarji sta dva, ki sta lani uspela bodisi doma ali v tujini. To mislim na uspeh slikarja Rika Debenjaka, ki je dobil nagrado v Ljubljani in v Tokiu, ter na delo Marija Preglja, točneje na njegov Mozaik na Delavskem domu v Trbovljah. O kiparstvu pa raje ne dajem izjav, ker ni moja stvar govoriti o tem področju.

PETER LEVEC

Bil sem te dni v neki komisiji in se že tam — za dodelitev nagrade najboljšemu jugoslovanskemu tekstu, ki obravnava delo mladine med NOB — zavzemal za podelitev te nagrade Benu Zupaniču in njegovi »Sedmini«. Istega mnenja sem tudi tokrat.

DUŠAN MORAVEC

Če lahko še enkrat povem že povedano mnenje v ustrezni podkomisiji za podelitev Prešernovih nagrad, bi pač ponovil: Lojze Potokar in njegova kreacija »Sokrata«.

RAFAEL AJLEC

Kolkor mi je do sedaj moči presoditi, moramo iskati najpomembnejši uspeh slovenske glasbe v letu 1957 na reproduktivnem področju. (Izražam se s prijem držkom zato, ker mislim, da o važnejših prvih izvedbah skladb, kakor so bile Ukmarjevi »Simfonični poemi«, Arničeva Šesta simfonia »Samarastnik«, Ramovševa Tretja simfonia in morda še katera, nikakor še ne moremo jih dati dokončne sodbe, saj smo jih dali dokončno komaj po enkrat.) Na reproduktivnem področju pa imam uprizoritve »Črnih mask« za nesporno največji dosežek. Levji delež gre gotovo dirigentu Samu Hubadu in režiserju Hinku Leskovšku za pogum, da sta se odločila za Kogojevo delo in za njuno dramaturško in glasbeno priredbo opere. Vsi izvajalci so sodelovali z nevskandlanjo zavzetostjo (čeprav je razumljivo, da glasbena izvedba v vseh stavninah še ni dognana), a Samo Smerkolj — vojvoda Lorenvo za — služi med njimi za umetniško silo, s katero je obvladal vlogo, še posebej priznanje.

Člani ljubljanske folklorne skupine, ki je te dni odšla na mednarodni festival ljudskih plesov v Agrigento na Siciliji. Skupina deluje v okviru Zdrženja plesnih učiteljev v Ljubljani in bo kot edina jugoslovanska skupina nastopila z jugoslovanskimi plesi na festivalu v Italiji

Včerajšnji napori - jutrišnji uspeh

Lani smo v ljubljanskem okraju vzlic neugodnemu vremenu povečali hektarske donose - Sadjarji so poskrbeli za ureditev drevnic in obnovo sadovnjakov

Lanske vremenske razmere na področju ljubljanskega okraja so bile za razvoj poljedelskih kultur dokaj ugodne, razen spomladi, ko sta sneg in slana povzročila precej škoda na ozimih in spomladanskih posevkih, ki so vzklija pred snegom. Od ozimnih žit je bila najbolj škodovana rž, med spomladanskimi posevki pa sta bila popolnoma uničena krompir in fižol ter deloma tudi nekatere zelenjadne kulture. Zaradi hladnega vremena so trave in detelje zastale v rasti. Poljedelske kulture pa so se med letom hitro popravile in so bili jeseni pridelki večji, kot pa leto prej. Zlasti

sta dobro obrodila krompir (150 stotov na ha) in ječmen (14,4 q na ha), kar pomeni v primerjavi z letom 1956 precejšen napredek.

ČE BI BILO SEMEN SE VEČ...

Celotna poljedelska proizvodnja se je lani povečala za 2%; na to so vplivali predvsem setev čistega sortnega semena, večja uporaba umetnih gnojil in zaščitnih sredstev, boljša obdelava zemlje, deloma pa tudi zvezo in republiško tekmovanje za višje hektarske donose. V gospodarskem letu 1956/57 je bilo na razpolago 185 ton semenskih žit, 1868 ton semenskega krompirja

in 25 ton semen raznih krmnih rastlin.

Na povečanje hektarskih donosov je precej vplivala tudi večja uporaba umetnih gnojil. Po planu je bilo predvideno 80 kilogramov gnojil na hektar obdelovalne površine, dejansko pa so porabili polovico več. Vsega so lani porabili 1294 ton različnih umetnih gnojil, kar kaže, da so se naši kmetovalci že prepričali o njihovi gospodarski vrednosti.

DREVESNICE SE ŠIRIJO

Nasprotno pa je bila lanska sadna letina zelo slaba, predvsem zaradi izredno močne pozebe ob času cvetenja, saj je temperatura padla maja od -5 do -8 stopinj C. Malin, vrtnih jagod in grozdja so lani pridelali polovico manj kot navadno, ostalega sadja pa so pridelali komaj 2 kg na eno drevo, medtem ko orehovi skoraj ni bilo.

Na področju ljubljanskega okraja je bilo lani 18 sadnih drevnic s skupno površino 10,5 ha. Te so imele na razpolago 37.000 sadnih drevce, 39.000 ribezljivih sadik in 100.000 sadik vrtnih jagod, skupno 5% več kot predlanskim.

PREMALO HRUŠK, VIŠENJ IN MALIN

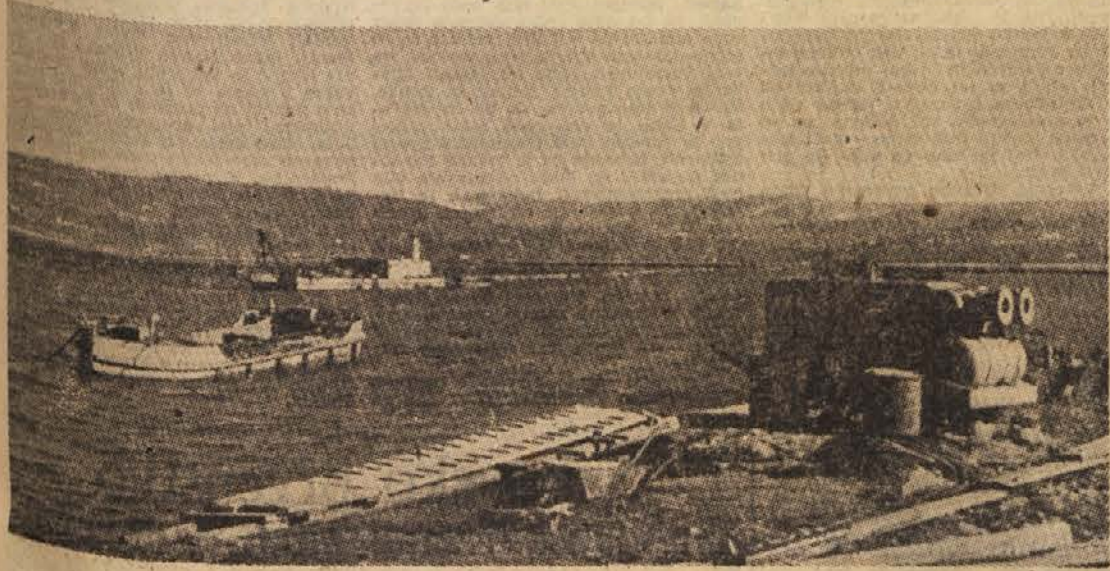
Posebno skrb so posvetili tudi obnovi sadovnjakov. Za to je

Sodobna mehanizacija namesto tisočev rok

Koprška luka bo dobila moderne tehnične naprave, ki bodo povečale zmogljivost pristanišča - Prvi del operativne obale bodo odprli že jeseni

Medtem ko so gradbena dela za novo tovorno pristanišče v polnem razmahu, je podjetje »Pristanišče Koper« pripravilo tudi načrte za opremo in mehanizacijo pristanišča ter načrte za ureditev obstoječih zaprtih in novih od-

nišče izdelujeta »Litostroj« in »Indos« iz Ljubljane. Razen tega bo pristanišče opremljeno tudi z decimalnimi tehtnicami, vitli, vrvmi in še nekaterimi drugimi pripravami za dviganje najrazličnejših tovorov. Investicijska sred-

V Koprju gradijo ob severni obali zaliva novo tovorno pristanišče

prtih skladišč, ki bodo urejena za pravkar dograjenim nasipom. Z mehanizacijo, ki jo bo dobilo koprško pristanišče, bo izkrcavanje in vkrcavanje blaga hitrejša in lažje, s čimer bo večja manipulativna zmogljivost pristanišča. Po že odobrenem načrtu o lahki mehanizaciji bo dobilo pristanišče dva žerjava na gumijastih kolesih, enega iz Italije, drugega pa bo izdelala mariborska »Metalna«. Podjetje »Pristanišče Koper« dobi nadalje tri češke traktorje in devet prikolic, posebej konstruiranih za manipulativna dela v pristanišču in po njegovih zaprtih in odprtih skladiščih. Prikolice, ki so jugoslovanskega izdelka, so posebno priročne za zagledaj, ker se lahko obrabijo tudi na manjšem prostoru. Vsa dela v skladiščih bo močno olajšalo teleskopsko dvigalo ter trije vilničarji z nosilnostjo od dva in pol do pet ton, ki jih za prista-

stava za lahko mehanizacijo znašajo 80 milijonov dinarjev.

Dobavne pogodbe so že sklenjene in pristanišče bo dobilo večji del lahke mehanizacije že v letošnjem prvem polletju. Do takrat bo tudi že popolnoma obnovljen lukobran v starem koprškem pristanišču. Jeseni, ko bodo odprli za pristaniški promet prvi del operativne obale, ki bodo od nje lahko pristajali desetisočtonski prekomorski parniki, bo vsa razpoložljiva mehanizacija služila v glavnem v novem tovarnem pristanišču. Po potrebi pa jo bodo lahko uporabljali tudi v Izoli in Piranu, ker je prenosljiva.

Podjetje »Pristanišče Koper«, ki bo vodilo in opravljalo pomorski promet ob slovenski obali, je tudi že pripravilo vse tarife za pristanišče in skladiščne usluge v pristaniščih Koper, Izola in Piran. (2)

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo OLO Ljubljana imenoval posebno strokovno komisijo, ki je sadovnjake pregledovala in dajala predloge za izdelavo uradnih načrtov. Izdelali so 10 investicijskih programov za nove strnjene nasade in ustanovili 14 sadjarskih skupnosti. Lani so zasadili 90 ha z jablanami, 3 ha s hruškami, 18 ha z višnjami, 80 ha z malinami, 42 ha s črnimi ribezom in 13 ha z vrtnimi jagodami. S tem je bil plan dosežen samo s 95%. Zlasti so zasadili premalo hrušk, višenj in malin, in sicer v glavnem zaradi pomanjkanja sadik.

Lani so precej poskrbeli tudi za predelovalnice sadja, predvsem za tiste, ki izdelujejo brezalkoholne pijače. Nove predelovalnice so uredili v Gabrovki, Cerknici, Begunjah, Radomljah in Vačah pri Litiji.

Po stezicah med pastelnimi cveticami

Pri »vzorčarjih« na Tekstilnem inštitutu

Zima nas je bogato založila s snegom, narasla ledene rože na okna, dan in pisano vetje. Pač. V vzorčarstvu tekstilnega inštituta se tudi vedaj sprehajata pomlad in poletje, kajti tu nenehno nastajajo

še pomislimo na tekstilno industrijo, ki si z njo podajamo roke v želji, da bi prenesli na tkanine tako sodobne vzorce, ki jih tovarne lahko ostanejo, vzorce, ki ne bi delali svih las komercialistom in ki bi zadovoljili okus kupcev.

Kakšna je usoda vzorca, ki ga pripravljajo v ateljeju? Če listamo po pisani paleti vzorcev, nas zamljajo. To dokazujejo tudi odjemalci - vse tekstilne tovarne, pa tudi nekatere iz Srbije in Makedonije ter Hrvaške. Tovarnam ni vseeno, kakšno blago proizvajajo. Vsak predstavniki tovarne pa ima pri izbiri vzorca v mislih: »Ali mi bomo kos v naši tovarni?« Vsak ima svoj okus, vedno »najboljši«, vsak bi hotel nekaj posebnega od ateljeja. Zanimivo pa je, da se potem, ko vse temeljito premisli, odloči za skromnejši vzorec, neredko v precejšnje razočaranje »vzorčarjev«. Misli je da razmere v tovarni, na pomanjkanje tehničnih pripomočkov. Ze vnaprej je vedel, da bodo vzorce tako in tako še korigirali, spustili nekatere njegove sicer zahtevnejše, a lepe elemente itd.

Okus je sploh poglavje zase. Kdo ga nima? Res pa je, da je okus različen. Povojne razmere so prislile tekstilno industrijo, da je trošila malo barv. Zaradi tega se pozneje potrošniki niso mogli nastiti sočnih barv in v tem je del vzorca, da je pot pastelov tako trnjeva. Sedaj je že mnogo boljše, vendar je to tekstilnih tovarnah še zmeraj precejšen strah, da smejeji vzorci in fine in najfinije nianse barv ne bodo pritegnile potrošnikov.

Kako stvari odpomniti? Eden izmed izhodov bi bil, da bi močnejša industrija izdelovala velike količine že v priznanih barvah in vzorcih. Vendar ne bi smeli zapostavljati ti-

st del prebivalstva, ki ima smisel za moderno in modno. Za to naj bi skrbeli predvsem tekstilne tovarne s filmskim tiskom, kot so »Zvezda« v Kranju, »Svila« v Mariboru, »Svilanite« in eksperimentalna tkalnica v Kamniku. Te tovarne delajo po kolikoli malo, a se podirajo zahtevam mode. Tiskajo največ do tri tisoč metrov blaga enakega vzorca. Seveda je zaradi tega blago dražje in ne more konkurirati.

SAMO ZA MODNO REVILJO IN RAZSTAVO?

Na misel mi je prišla nedavna modna revija v Ljubljani. Izredno lepi desen. Zda pa zaman odpiramo vrata naših trgovin, da bi dobili lep, preljivo se se pastele in tiste, nekoliko zabrisane, dejali bi nedokonalne vzorce, ki tako podirajo tkanino. Take v trgovinah težko najdemo.

Zato smo vprašali tovarno »Zvezda« v Kranju, ki je tudi sodelovala na reviji. »Kje in kdaj bomo lahko kupili vaše izdelke, ki smo jih videli na reviji?« Direktor nam je odgovoril: »Kdo to bolj želi kot mi, ki bi mnogo rajše delali po novem. Toda težave imamo s prodajo. Trgovci, ki poznajo naše izdelke, trdijo, da so za modne revije in razstave odlični, da pa jih potrošniki neradi kupujejo. Seveda jim ne moremo povsem verjeti, saj vemo, da bi nam trgovska mreža s kulturno potrebo in poljsenjanjem novih vzorcev napravila lepo uslugo nam, ki se bomo za zmago tepega in navnega.«

Ne toliko potrošniki, trgovina je še nekako vnaprej obvidela naše novosti na propad, namesto, da bi se potrudila z nami. Lani smo imeli zares precejšnje težave pri prodaji.

Slepi skozi »vratca«

Trener Tinček daje poslednja navodila

V domu na Polzevem so bili od 27. januarja do 2. februarja nevsakdanji gostje. Skupina slepih Kulturno-prosvetnega društva Karel Jeraj iz Ljubljane je preživela sedem dni na smučarskem tečaju. Poizkusili so se v slalomu - in uspeli.

Pričelo se je pred osmimi leti. Student germanistike Pavle Janežič je bil, preden je oslepel, navdušen smučar. Po nesreči z razstrelivom je bil kot toliko ostalih bolj ali manj priklenjen na dom in mesto. Poznanstvo z znanim smučarjem Tinčkom Korširjem pa ga je vzdrnilo: zakaj ne bi zopet poizkusil! Pozabljene smuči na ramo ter hajd na sneg. Tinček ga je prijel pod roko in že sta se spustila po strmini. V začetku z razumljivo boječnostjo, potem pa vedno sigurneje.

Leto so tekla. Tudi ostale Pavletove tovariše je zamikalo, da bi se spustili po bregu. Zavod za slepo mladino jim je prvi prišel na pomoč. Petnajst najbolj navdušenih športnikov se je zbralo leta 1954 in pričelo previdno tipati po snegu. Skoro vsako leto nato so se zopet zbrali, se razvedrili ter vsaj za hip pozabili na svojo največjo bol.

Letos pa je šlo zares. Na pobudo Pavleta, ki je sedaj že profesor nemščine in angleščine in pod vodstvom pedagoga Tinčka so jo mahnil na Polzevo. Upravnik Doma Vili je bil začuden. Le kako se bodo slepi znašli na snegu! Začuden pa je bil vedno bolj...

Kako je kaj takega sploh mogoče? Slepi so se vendar smučali kot »ta pravi«. Napredovali pa so neverjetno hitro. Trener Tinček ni namreč le dober pedagog temveč tudi odlični psiholog, kar je pri delu s

slepi mi toliko bolj važno. »Vsakega moraš najprej spoznati, vziveti se v njega in misliti, kot misli on sam«, nam je razlagal Tinček, ko smo opazovali tečajnike pri vajah.

Zupančič Mirko, stoprocentno slep telefonist je samo vprašal, kakšna je strmina, kje so ovire in že se je spustil, da bi bil lahko za vzgled marsikateremu starejšemu športniku. In še dolga je vrsta imen ter ljudi, ki se v veselostjo otroka spuščajo v dolino. Ne vidi jo. Zato pa imajo neverjetno razvit sluh.

In prav to je dalo pobudo, ki so jo tudi uresničili. Slepi vozijo slalom! Vratnice so nadomestili z ljudmi, ki dajejo zvočne signale. Slepi smučar starta in že se oglašijo prva »vratca«, nato druga, tretja in tako smučar prevozi bolj ali manj uspešno »tonsko prog«.

Teško boste verjeli. Videti bi morali, boste dejali. To je napotilo najbolj zavzete snemalce iz Kinoamaterskega kluba Ljubljana na Polzevo Najprej so kot vsi drugi samo gledali in se čudili, nato pa tri dni navdušeno vrtili kamere. Od daleč, od blizu, zgoraj, spodaj in kdove še kako. Film, ki ga bo predvajala organizacija slepih in ki ga bo izdelal Kinoamaterski klub Ljubljana, bo gotovo prepričal vse tiste, ki se samo nasmehejo, ko slišijo kaj podobnega. Prav tako pa tudi vse tiste, ki se že oglašajo iz Anglije, Japonske, Zahodne

Slep in brez roke, toda Pavle bo vseeno startal

Nemčije in od drugod ter zahtevajo podrobnosti o tej »nezaslišani noviteti«. Ideja je pač že stara: Z dobro voljo in vztrajnostjo je mogoče marsikaj doseči, pa čeprav človek ne vidi. Kaj vse delajo slepi! In zakaj ne bi vozili tudi slalom.

Slalom mimo živih vratice je posebno zanimiv

Postojna - središče gozdarskega šolstva

Načrti in krediti za preselitev srednje gozdarske in logarske šole v Postojno so že izdelani in odobreni - Razen logarske bodo morda, že prihodnje šolsko leto odprli strokovno šolo za gozdne delavce in srednjo gozdarsko šolo

Po odobrenem republiškem načrtu bo postala Postojna že prihodnje leto središče našega srednjega gozdarskega šolstva. Kraj je vsekar primerno in posrečeno izbran v postojnski, piški in cerkniški občini je razsežno gozdno področje. Prav na tem področju pa je tudi vrsta lesno-industrijskih obratov. Tako imata torej Postojna zelo primerne po-

goje, da postane središče gozdarskega šolstva. Dijaki, učenci in gozdni delavci bodo mogli teoretični del pouka izpopolnjevati s praktičnim delom na terenu, v gozdnem gospodarstvu ter v obratnih lesne industrije.

V Postojni se zdaj z vso vneto pripravljajo, da bi mogli čim prej preseliti iz Ljubljane srednjo gozdarsko šolo, iz Idrije pa logarsko šolo. Načrti so v podrobnosti izdelani, krediti pa tudi že odobreni. Središče srednjega gozdarskega šolstva bo obsegalo srednjo gozdarsko šolo, logarsko šolo in pa strokovno šolo za kvalificirane gozdarske delavce. Logarsko šolo bodo v Postojni odprli že prihodnje šolsko leto. Prav tako pa so tudi vse možnosti, da bi že med počitnicami odprli strokovno šolo za gozdne delavce, ki si žele pridobiti strokovno kvalifikacijo. Če bodo z adaptacijskimi deli ophiteli, bodo v prihodnjem šolskem letu lahko v Postojni odprli tudi srednjo gozdarsko šolo, posebno še, če bodo dotlej pripravljena tudi stanovanja za učitelje in profesorje, ki bodo na tej šoli poučevali. (2)

Nova smrtna žrtev poledice

Včeraj popoldne ob 15.40 uri je prišlo v Cerknico do smrtne nesreče. Po cesti Cerknica-Begunje je peljal po strmem klanecu Anton Turk z volmi bukovno hlobovino na sankah. Hodil je njevod štrinsedemdesetletni brat Franc Turk, hodil zadaj poleg sank. Ko sta prispela do sredine, je pripeljal za njima z vprežnim vozom s konji Anton Meden. Ta je sicer zaviral, pa mu zaradi poledice in težko naložene voza, ki je potiskal konja naprej, ni uspelo. Konja sta stekla po klanecu in ko sta prehitela sanke, je eden izmed konj podrl Franca Turka. Pri tem mu je šlo kolo vprežnega voza čez glavno in jo zdrobilo.

Tramvaj podrl neprevidno pešačico

Včeraj okrog šeste ure zvečer je prišlo na Njogoševi cesti pri novi Polikliniki do prometne nesreče. Tramvaj ki je vozil od Zaloške ceste proti Smartinski, je neprevidno upoklenko, ki je neprevidno prečkala cesto. Dobil je pretres možgan. Nemudoma so jo odnesli v bližnjo bolnišnico. M. R.

Tuji turisti se zanimajo za Slovenijo

Decembra meseca 1957 je posebna ekipa Gorenjske turistične podzveze obiskala razna turistična zastopstva in agencije v inozemstvu. Ekipa se je mudila v tujini devetnajst dni in je obiskala Belgijo, Nizozemsko, Švedsko, Dansko ter Zapadno Nemčijo z namenom, da z osebnimi stiki ter z različnim propagandnim gradivom vzbudi večje zanimanje za Gorenjsko in Slovenijo sploh.

Turistična potovalna skupina je vzpostavila zveze z vsemi potovalnimi uradi in z nekaterimi vplivnimi posamezniki. V razgovorih z zastopniki tujih potovalnih uradov je vseskozi ugotavljala, da je zanimanje za Slovenijo v teh državah veliko, vendar pa so naši turistični kraji zaradi slabe propagande v tujini premalo znani.

Zadrugnice si žele mehanizirane pralnice

Zadrugnice kmetijskih zadrug domžalske občine se resno zavzemajo za ureditev skupnih pralnic in servisnih delavnic, ki bi znatno olajšale delo gospodinjstvom. Mnenja so, da bi se v večjih naseljih izplačalo urediti sodobno pralnico. Ker ni denarnih sredstev, so nekatere KZ sklenile, da bodo prispevale svoj delež, nekaj denarja za te naprave pa bodo morali dati posamezni zadrugniki in vsi drugi, ki bodo naprave uporabljali.

Preveč prometnih nesreč

Novozvoljeni svet za splošno upravo in notranje zadeve ObLO Domžale je na seji ugotovil, da se je število kaznivih dejanj in prekrškov v primeru z letom 1956 zelo zmanjšalo. Kritično stanje je v cestnem prometu. Vse kaže, da bodo potrebni energični ukrepi. Udeležencem LM PLM Lukovica in Domžale so priporočili, naj bolj skrbje za varnost na cestah, posebno I. reda. Podjetja in drugi, ki upravljajo družbene premoženje pa naj poskrbijo, da ne bodo uporabljali vozila takli ki za to nimajo pravega čuta odgovornosti. -V-

NESREKA NE POČIVA - Frančiška Zaplotnikova, 57-letna upokojenka iz Trčica, Partizanska 6, si je pri padcu na cesti zlomila desno roko v komolcu. Desno stran pranegega koda si je pokodovala, ko so se nanj prevrnile deske. 57-letni delavec Alojz Levstik iz Ortnika 1. Po stopnicah je padel 60-letni Janez Laznik iz Ljubljane, Prule 9, in si zlomil desno nogo v kolenu. Pri padcu s stola si je zlomila levo nogo v kolku 79-letna gospodinja Gabrijele Schweigerjeva iz Ljubljane, Veselova 14. Na cesti je padla 65-letna gospodinja Marija Marušičeva iz Ljubljane, Korotarska 14, in si zlomila desno nogo v skedenjskem sklepu. Pri padcu si je zlomila desno nogo v kolku tudi Marija Porantova, 60-letna gospodinja iz Goranje Save 29 pri Kranju Lobanjo si je pokodoval, ko je padel po stopnicah 46-letni kurjač Anton Zabjak iz Ljubljane, Klunova 7. 45-letnega poseznika Franca Novaka iz Golice 18 pri Kamniku, je pri delu udaril hlood, ima zlom desne goleni in desne roke v zapestju.

PRVI START SMUČARK V BADGASTEINU Prva mesta niso le za domačine

Dvajseto mesto Zupančičeve je uspeh — Uradni plasma Štefeta je 39. mesto

(Nadaljevanje s 1. strani)

Slavica Zupančič je torej v izredno hudi konkurenci zasedla 20. mesto z rezultatom 115,9 torej le za 10 sekund slabšim časom od zmagovalke...

Poljakinja. Tako se je na pr. Poljakinja Bikova, ki je v drugem teku dosegla odličan rezultat 54,7 zaradi slabe vožnje v prvem teku plastrala med zadnje. To velja tudi

Brzojavke

● BUENOS AIRES, 3. februarja (Reuters). — Svetovni prvak v avtomobilizmu Argentinec Juan Manuel Fangio je zmagal včeraj na dirki za veliko nagrado Buenos Airesa.

● MOSKVA, 3. februarja (TASS). — V Moskvi so se začeli dvoboji za naslov svetovne prvakinja v šahu med Elizabeto Bikovo, bivšo prvakinja in sedanjo svetovno prvakinja Olga Rupeovo. Odigrali bosta 16 partij.

● ESKILSTUNA, 3. februarja (Reuters). — Evropski prvak v hitrostnem drsanju Oleg Gončarenko (SZ) je obdržal naslov, ker je po vodstvu na 500, 1500 in 5000 m obdržal vodstvo tudi po tekmi na 10.000 m. Čeprav je bil šele peti.

● BRATISLAVA, 3. februarja (Reuters). V Bratislavi se je končalo evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju. Pri ženskah je zmagala Avstrijka Ingrid Wendi pred svojo rojakinjo Hanno Walter.

● BEOGRAD, 3. februarja (Tanjug). — Iz Beograda je odpotovala z letalom v London mladinska nogometna reprezentanca Jugoslavije. ki bo igrala jutri tekmo z mladinsko reprezentanco Anglije.

● SARAJEVO, 3. februarja (Tanjug). — V prijateljskem srečanju je Sarajevo premagalo Vojvodino iz Novoga Sada s 7:1 (3:0).

za njeno rojakinjo Gasienico. Odlično je vozila tudi Američanka Müller-Sprinoer, ki pa je zavozila čez palico in bila zaradi tega diskvalificirana. Tudi Slavica Zupančič bi skoraj padla sredi proge, potem je še podrla dve palici, toda zadelala je vanje z notranje strani. To je bilo v drugem teku ko je dosegla boljši čas. Svicarka René Colliard, zmagovalka v Cortini, ki je v prvem teku dosegla rezultat 55,8 je v drugem teku zajezdila palico vrat in silovito padla, tako da so jo morali odnesti s proge na nosilih. Slavica Zupančič je za seboj pustila zelo poznane tekmovalke kot na pr. Italijanko Carlo Marchelli, nemško prvakinja Susanne Sperl, Avstrijko Lotte Bladl, Nonnie Foley in druge.

Prav zaradi tega, ker so bile tekmovalke s startno številko od 10. navzdol vseskozi nevarne favoritkam in ker so Norvežanke s takimi in še slabšimi številkami presenetile Avstrijke je bilo tekmovanje zanimivejše od moškega slaloma. Lahko se reče, da so se odlikovale bolj bor-

bene tekmovalke, ki mednje seveda sodi tudi Slavica Zupančič. Po tekmi je Slavica izjavila:

»Zadovoljna sem s plasmajem, zlasti če se pomislim, kako slabo številko sem imela in kako malo treninga. Ne čudite se, če se v smuku ne bom plastrala. Borila se bom za vse ali nič, hočem reči, da bom tvegala.»

Sinoči je sodniška komisija objavila uradne rezultate moškega slaloma. Od 77 tekmovalcev se jih je plastralo le 48, 14 jih je odstopilo, 15 pa jih je bilo diskvalificiranih. Med njimi so tudi Francoz Bozon, Poljak Černiak, Francoz Perlat ter Jugoslovana Matevž Lukane in Stan-ko Klinar. Janko Štefeta je osvojil 39. mesto z rezultatom 159,1. To je torej zelo jalova bilanca moškega slaloma za svetovno prvenstvo. Te številne diskvalifikacije so dognale filmske kamere.

Jutri je prost dan, v sredo pa se tekmovanja nadaljujejo. Slavko Fras

Turisti v Badgasteinu se smučajo pa tudi plečejo

Tudi Belajeva pojde v Lahti Tekmovanje v Delnicah je pokazalo lep napredek našega smučarskega teka

Delniške smučine so ostale zapuščene. Morda se po njih že poganjajo mladi smučarji, morda že poskušajo posnemati, kar so pred dnevi videli pri najboljših, morda se bodo že prihodnje leto sami s štartno številko na prsih borili s kilometri in časom...

Čela armada mladih tekačev, ki so se na vsem tekmovalstvu zagrizno borili resnično obeta našemu smučanju lepše čase. Razen tega pa je bilo opaziti, da tudi kvaliteta naših starejših tekmovalcev rapidno raste, tako da lahko gledamo na Lahti skozi nekoliko manj pesimistično prizmo.

Največ pogovorov v Delnicah se je sukalo okrog svetovnega prvenstva, ki bo prihodnji mesec v Lahtiju. Zvezni kapetan Gregor Klančnik nam je zapopal, da bo naša reprezentanca zagotovo odpotovala v Lahti, vendar še ni točno določeno število tekmovalcev. Po vsej verjetnosti bodo odpotovali Hiebanja, brata Pavčič, Seljak in Robač. Sprva je bilo govora, da bo odpotovala v Lahti le ena naša tekmovalka, kar je zbudilo med tekmovalci precej zločelnosti. Kasneje pa je tovariš Klančnik pojasnil, da bodo odpotovale obe naši reprezentantki Rekarjeva in Belajeva. Na vprašanje, na kakšen uspeh računava v Lahtiju, nam je Cveto Pavčič šaljivo odgovoril: »Upam, da se bom plastral med prvih sto.« Pravi točno pa je v njegovem odgovoru tudi delček resnice, saj nam je še dobro ostalo v spominu zadnje svetovno prvenstvo, na katerem so naši tekači pobrali vsa mesta čez zaporedno število 100.

Se neka razveseljeva je padlo v oči številnim gledalcem, ki so dan za danem z živahnim zanimanjem spremljali tekme. To je bila skrajna postrvovalnost. Prav je imel Janez Pavčič, ko je dejal, da bi se morali naši nogometniši pri teh mladih tekačih učiti postrvovalnosti.

Pri teku mladincev na 10 km smo opazili kar štiri mlade tekače, ki so na progi zlomili svoje smuči, vendar na progi zlomili svoje z eno smučo. Najbolj žalosten dogodek letošnjega prvenstva pa se je primeril v zadnji predaji mladinskih smučarjev. Zadnji tekač štafete Triglava iz Kranjskega je kot tretji prejel predajo. Tako s štartom se je s silovitim tempom pognal na progo in že na drugem kilometru ujel drugoplasiranega. Člana štafete iz Delnic, ter prišlo nevarno zasiedovati vodilnega Gorjana Pogačnika. V predzadnjem kilometru pa si je zlomil smučko in z eno smučo prvovalno teklo proti cilju. Pred vodstvo v stadion pa ga je ujel Delničan Sobol, tik pred ciljem pa ga je prehitel še Zagrebčan Kečer. Naglo so od žalosti in jeze solze zalile oči. V sredo bodo naši najboljši tekači Hiebanja, brata Pavčič, Seljak in Robač ter mladinci Juhart, Kobentar in Kečer ter članici Rekarjeva in Belajeva, odpotovali v Francijo na tekmovanje za srednjeevropski pokal Krickalka.

Table with 2 columns: Day and Event. Includes 'TEKMOVALNI PROGRAM' for Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, and Sunday.

Avstrijka Putzi Frandl se je morala zadovoljiti z drugim mestom

Šport po svetu

Velika zmaga na šibkem avtomobilu

Ob koncu januarja je bila v Argentini prva tekma dirkalnih avtomobilov za naslov svetovnega prvaka. Ker angleški dirkalnik tvrdki Wanval in BRM nista nastopila, so imeli Italijani s Ferrarijem in Maserattijem zmago že v žepu. V zadnjem hipu pa je angleški amaterski dirkač Bob Walker odstopil svoj šibki dirkalni avtomobil znanke »Cooper« znanemu angleškemu dirkaču Stirlingu Mossu, ki je lani na svetovni lestvici zavzel drugo mesto za Fangiom. Moss je na »Coopru« zmagal v odsotnosti Fangia in dokazal, da dober dirkač zmaga lahko tudi na šibkejšem avtomobilu.

Italijani so startali na 6 in 12-cilindrskih Maserattijih in 8-cilindrskih Ferrarjih z okoli 380 KS, medtem ko je »Cooper«, ki ga je vodil Moos, imel le 4 cilindre in 170 KS.

Vukosavljević — trener

V eni izmed svojih zadnjih številki Svicarski »Sport« sporoča, da bo jugoslovanski nogometaš Branislav Vukosavljević ob koncu sezone zapustil svoj klub Grasshoppers. Po tej vesti

Revija drsalcev v Kranju

Zelezničarski drsalni klub »Ljubljana« bo drevi priredil propagandni nastop umetnostnega drsanja na novem drsalšču v Strazisku pri Kranju. V skupni nastopa več državnih prvakov. Prireditelji vabijo Kranjčane in okoličane, da si prireditve ogledajo v čim večjem številu.

OBVESTILO

Namiznoteniški tekmovalni odbor za Ljubljano, Ljubljana, pošta 8 Dolenjska c. razpisuje sindikalno prvenstvo Ljubljana 1958 v namiznem tenisu za moške in ženske ekipe. Prijave sprejema odbor na gornji naslov najkasneje do 10. februarja 1958. Vabimo vse sindikalne podružnice, ki so že igrala na lanskem prvenstvu, kakor tudi vse nove!

Z betona naugaske

Coppljeva skupina kolesarjev-dirkačev, ki gostuje v Južni Ameriki, je doslej nastopala na betonskih dirkališčih. Ob prihodu v Columbiju pa so morali nastopiti na dirkalni stezi iz ugaskov. Kolumbijec Rua, ki je specialist za vožnjo na slešu, je specializacijo odvezel prvo zmago evropskim gostom. Vendar mu to ni uspelo. Zmagal je Svicar Koblet, ki tudi nastopa v tej skupini. Coppl, ki je po lanskih poškodbah vozil previdno, se je uvrstil med zadnje.

Nov trener za italijanske skakalce

Italijansko skakalno reprezentanco je to zimo treniral Italijan Luigi Pertile, ki je doslej skrbel za naraščaj. Zato je italijanska smučarska zveza pridobila za treniranje mladih skakalcev Finca Jussi Suomalainen, ki je že prišel v Italijo in prevzel skrb za 12 mladih skakalcev, ki so na treningu v Cibiana di Cadore.

Vztrajni avtomobilist

56-letni nemški avtomobilist Paul Schneider klub svojim letom še ni opustil avtomobilskega športa. Pred kratkim je na malem avtomobilu BMW 600 prevozil 4800 km dolgo pot od Agadirja v Maroku prek Španije,

50 milijonov zavarovalnine za Oewirka

Znani avstrijski nogometaš Ernst Oewirk igra v italijanskem moštvu Sampdoria. Avstrijska nogometna zveza se je po uvrstitvi svoje enajstotice v finale svetovnega nogometnega prvenstva obrnila na omenjeni klub in ga zaprosila, da bo dovolil Oewirku nastopati na Švedskem. Vodilni funkcionarji Italijanskega kluba so načelno pristali na to, da igra Oewirk v avstrijski državni reprezentanci, vendar so zahtevali, da ga avstrijska nogometna zveza zavaruje za 50 milijonov lir za primer, da bi bil težko poškodovan in ostal invalid.

Zivljenjski cilj — zmaga nad Sailerjem

Najboljši ameriški alpski smučar Bud Werner, ki se je na tekmovalju v Wenenu in Kitzbühelu najbolj približal avstrijski tekmovalcem, je dejal, da je njegov največji športni cilj premagati Sailerja. Ta ameriška smučka št. 1 je bila res hitrejša od Sailerjeve v wengenskem smuku. Werner si je že mel roke, da bi po zmočniku zvedel, da ima zaenkrat najboljši čas. Kmalu nato pa je zvedel, da je Sailer padel in ni se mogel več veseliti zmage nad nasprotnikom, ki se mu je zlomila sabilja. Nekaj minut pozneje pa je še zvedel, da so bili od njega hitrejši Rieder, Zimmerman in Mollerer.

Hokejski sodniki za svetovno prvenstvo

Za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, ki bo ta mesec v Oslu, so že določili 12 sodnikov, ki bodo vodili tekme. Določeni so trje norveški in 11 inozemskih sodnikov. Starosta sodnikov bo Svicar Kurt Hauser, ki je sodil že na desetih svetovnih prvenstvih in treh olimpijskih igrah.

Manchesterski United v Beogradu

Beograd, 3. februarja. — S posebnim letalom je danes prispelo iz Manchestera nogometno moštvo angleške prve lige »Manchester United«, ki bo jutri, v sredo igralo s Crveno zvezdo povratno srečanje v četrtfinalu tekmovalstva za pokal evropskih prvakov.

Manchesterski United v Beogradu

Po prihodu v Beograd je menažer gostujočega moštva Matt Busby izjavil novinarjem, da je popolnoma prepričan, da bo njegovo moštvo v Beogradu doseglo ugoden rezultat in s tem kvalifikacijo za polfinale. »Niti s nepreglednim terenom ne morem spregledati, da ne bi prikazali svoje najboljšo igro« je poudaril Matt Busby.

Šahovsko prvenstvo ljubljanskih sindikalnih podružnic

Pod vodstvom Okrajne šahovske zveze in Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana tekmuje na letošnjem X. šahovskem prvenstvu sindikalnih podružnic mesta 30 moštev razdeljenih v tri lige. Z redkimi izjemami potekajo posamezni dvoboji, zlasti v prvi in II. ligi, zelo borbeno zanimivo in disciplinirano. Trenutno je stanje na lestvicah naslednje:

I. liga: Podjetje PTT 31,5 (1) iz sedmih dvobojev, DOZ 1, 23 iz sedmih dvobojev, Institut Jožeta Stefanja 1, 23 iz sedmih dvobojev, Zeleničar 1, 23. Izvršni svet LRS 21,5 (1), (vsi iz sedmih srečanj), Litostroj 20, (1) iz šestih srečanj itd.

II. liga: Narodna banka 35, Državni sekretariat za notranje zadeve 31, Litostroj II, 29,5. Sedloj: Zavod za raziskavo materiala 25, vsi iz sedmih dvobojev, »Lek« 22, iz sedmih dvobojev itd.

III. liga: Zveza spletnih 28 točk iz šestih dvobojev, Elektroprojekt 22,5 iz petih, Vojsna bolnica II, 20,5 iz sedmih dvobojev, Zeleničar III, 19,5 iz štiri dvobojev itd.

Štirje zmagovalci

Nedavno je bil v šahovskem dvoboju v Ljubljani odigran prvenstveni turnir LSK za mesec januar, na katerem je sodelovalo 38 članov in gostov iz drugih klubov. V finalu so si delili prvo do četrto mesto s 4,5 točke Pavček, Draksler (oba Olimpija) Matvež (Mrb) in Lorbec (LSK). Sedloj s 4 točke Vrhovec (M.) 3,5, Struc (KOS) 3,5, Parke itd. V drugi skupini je zmagal Parke (Olimpija) pred Njegovanec (Mrb), Čerpnjakom (Branki) itd. Njegovanec je kvalifikacijskem turnirju LSK vzel po X. kolu Zupana (Olimpija) z 8 točkami ob eni prekinjeni partiji. Šestinci Ivančič in Penko (oba Olimpija) 7 točk, Komovec (slepi šahist) Tinta (LSK) 6,5 itd.

SAHOVSKO PRVENSTVO SZ Vodi Spaski

Riga, 3. februarja. — Danes so na šahovskem prvenstvu SZ odigrali prekinjene partije: Furman—Suetin 0:1, Polugajevski—Korčoj 1:0, Petrosjan—Furman 1:0, Gipslis—Averbach remi, Kotov—Tajmanov 0:1, Polugajevski—Kotov 1:0, Kroguljus—Toluš 1:0. Po XII. kolu vodi Spaski s 8 pred Petrosjanom 7,5, Averbachom in Boleslavskim po 7, Gellerjem 6,5 (1) itd.

»Nikjer vas nisem mogla najti, detektiv Mac Coy pa mi je nekaj naročil za vas.«

»Prav, izključite radio!«

»Tisti trenutek sem opazil, da je vključen tudi televizijski sprejemnik. Mac je gledala polnočno revijo s Kim Apriľovo.«

»Čemu prav to?« sem jo vprašal ves jezen. Visoka in vitka, s prekrižanimi rokami nad modro uradno uniformo je stala Mac zraven televizijskega sprejemnika in me zamišljeno gledala.

»Morala sem ugotoviti, s čim vas ta ženska tako privlači.«

Prav gotovo je na njej nekaj, česar jaz nimam,« je rekla, vendar se nisem povsem strinjal z njenimi besedami. Tudi na njej sem kdaj pa kdaj opazil nekaj, kar mi je bilo zelo všeč, na primer njeni kot zrelo klasje zlati lasje, rdeče ustnice, podolgovati obraz s slonokoščeno poltjo, drobni nos in njene zdatne, zdaj sive oči...

»Izključil sem aparat: o čem se bova pogovarjala, Mac? To sem rekel, imel pa sem eno samo željo, da bi se je čimprej odkrižal. «Rekli ste, da imate od MacCoya sporočilo zame, ali ne?«

»Da, oprostite, ker vam ga nisem takoj povedala.«

»No, torej. Samo brez dolgih uvodov!«

»Banka 'National City' nam je sporočila, da je Roth dvignil 21. marca pol milijona dolarjev v bankovcih in da je spričo tega mogoče, da gre za roparski umor.«

»Tega nisem prezrl,« sem ji odgovoril. Njena novica me ni niti najmanj vznemirila. Računal sem s tem, da denarja ne bo mogoče skriti, zakaj niti največji milijonarji ne jemljejo vsak dan iz banke visokih zneskov.

»Ali si je banka zaznamovala številke in serije teh bankovcev?«

FRANK HARPER

Newyorške NOCI

31 DETEKTIVSKI ROMAN

»Delno. Rothu so dali stotake. Kolikor je med temi novih bankovcev, ima banka številke serij.«

»Dobro. Spomnite me jutri zjutraj, da bom naročil objavo tega seznama v dnevnem tisku.«

»To je McCoy že storil,« je rekla Mac. Najprej sem pogledal na uro, nato pa njo.

»Prav lepa hvala za prizadevnost. Zdaj pa lahko noč, Janny!«

Njena rdeča spodnja ustnica se je klibovalno namrdnila: »Mar res te moram iti?«

»Da,« sem ji odgovoril.

»Malo bi še ostala.«

»Ali vam je res kaj do tega?« sem jo vprašal.

»No, da... Prvič, do Flaminga, kjer stanujem, je daleč, drugič pa... Pogledala me je naravnost v oči. »Ernest, vi veste, kaj mi pomenite.«

Nasmehnil sem se: »To ste si začeli domišljati že pred desetimi leti na Okinavi.«

»Domišljati, že razumem... Kim je prišla med naju,« je odgovorila z bolestinim glasom. Nisem je prepričeval o nasprotnem, ženske imajo včasih odlične instinkte. Občutiljivo deklet, kakršna je bila Mac, je čutila, da je »polnočni angel« s televizijskega platna posegel globoko v moje življenje.

»Čemu? Le čemu vse to?«

»Poslušajte, Ernest... Cutim, da me potrebujete, zdaj nemara prav tako kot nekoč v bolnišnici na Okinavi.«

Razjezil sem se. »Cujte, Mac,« sem rekel, »zares bo najbolje, če greste čimprej domov.«

Odšla je zamišljena in otožna.

Zjutraj me je zbudil telefon. »Tu Tight. Dobro jutro, Leslie...«

»Beseda s sedmimi črkami je Palermo!«

»Mesto na Siciliji?« sem zmeden vprašal.

»Ne, marveč vodja tolpe... Frank Palermo.«

»Kje si zdaj, Leslie?«

»V glavnem policijskem poslopu.«

»Počakaj me, čez pol ure bom tam,« sem mu rekel in odložil slušalko.

16. poglavje

Frank Palermo! Nisem mogel doumeti, kako da se nisem takoj spomnil, da je ta clovek po zgonu Luciana prevzel trgovino z ženskami na področju vseh ZDA. Ime Palermo je bilo vendar skoraj vsak dan v listih.

Sleherni clovek v Ameriki pozna imena Rockefeller, Greta Garbo ali Joe Luis. V tej deželi pa si nadevalo aureolo slave tudi gangsterji, zato je bil Palermo nemara prav tako znan.

zadnje pa tihotape alkohola. Al Capone je prišel v zapor, ker ni plačeval davkov, Palermo pa se je znal temo izogniti. Takrat ni bilo težko podkupiti stražnikov in celo številnih sodnikov. Davčnih oblasti pa ni bilo mogoče podkupiti. Palermo je čutil, da mora nekaj storiti, in je to tudi storil.

Na setanek v Miamiju je povabil vse vidnejše gangsterje iz New Yorka, Brooklyna, Detroita, Chicaga, New Orleansa, Los Angelesa in San Franciscosa. Na konferenci so se dogovorili, da bodo ustanovili neke vrste zvezo in vrgli na delni trg milijonske vsote, ki so jih dotlej dohodli valji po blagajnah. S tako ustvarjenimi dohodki zveze so plačevali davke. Palermo takrat niti ni slutil, da se bo ta zveza razvila v enega največjih bančnih činiteljev v ZDA. Iz milijonov so nastale milijarde.

Nobena druga reč ne narašča tako naglo kot denar, med vojno so se milijarde spremenile v bilijone, navzlic visokim davkom je zveza kula v bilijone hotelov, v raznih velikih mestih pa številne pivnice, nočne lokale, restavracije in dirkališča. Zveza je imela tako močan političen vpliv, da je v mnogih državah ZDA odločala o tem, ali bodo predsedniki občin ali drugi višji funkcionarji izvoljeni ali ne.

Vsi člani zveze z dvodestotnim deležem so bili milijonarji, Palermov delež je bil znanstvenih dobrih dvanajst odstotkov. Pod plaščem dozdnevno poštenosti, v katerem se je skrivala ta zveza, so bili člani še vedno isti gangsterji, ki so v letih prohibicije naganjali ljudem strah v kosti. Niso poznali predsodkov, prav kot poperje so opravljali najgrše delo, ki je očrnilo Ameriko v oči vseh sveta. Trgovali so z mamilii, vzdrževali javne hiše, razkošne hotele, ki so oddajali sobe za nekaj ur, in igralnice, v katerih so se zbirali največji sleparji.

DNEVNE NOVICE

Revija »Sodobna pisarna« je začela izhajati. Je okusno in s slikami bogato opremljena, na finem papirju, pestre vsebine, članki so kvalitativno obravnavani mehanizacijo proizvodnje in druga poglavja iz pisarniške prakse na poljuden način, da jo je prijetno brati. Vse urade in podjetja vabimo, da takoj še dodatno naročijo potrebno število izvodov, prav tako tudi uslužbenice in vse tiste, ki se zanimajo za moderno pisarniško poslovanje. Z revijo boste vsi zadovoljni. — Uprava revije: Ljubljana, Gosposka 12.

Zaradi izrednega zanimanja je pripravljena razstava podaljšana do 4. februarja. Obiščite jo tudi vi! Odprta je v vseh razstavnih prostorih Magistra od osmih zjutraj do osmih zvečer. Vstopnine ni. Sindikalne podružnice, delovni kolektivi, šole! Prijavite se na razstavo, da vam bo zagotovljeno strokovno vodstvo.

Obveščamo vse rezervne oficerje občine Bežigrad, da bo 5. februarja ob 15. uri v sindikalni dvorani Kulturnice na Viharjevi cesti ustanovni občni zbor združenja rezervnih podoficerjev občine Bežigrad. Vabimo k sodelovanju vse, ki so ali bodo prejeli vabil. — Pripravišilni odbor: Bežigrad.

Na Gozdarski fakulteti v Ljubljani sta diplomirala ing. Marjanca Kalin-Preložnik in ing. Slavko Preložnik. Čestitamo!

Najboljši prirodni med dobite redno v specialni trgovini med podjetja Medex na Miklošičevi c. 30, pa tudi v vseh boljših živilskih trgovinah. Zahtevajte vedno in povsod garantirano kvaliteten prirodni med z etiketo Medex.

Naprosim tovariša, ki je v soboto 1. februarja dopoldne pri kopanju vstopnic za novinarski ples v 1. nadstropju Novinarskega društva v Gosposki ulici pomotoma zametjal glave moške usnjene rokavice, da jih v zameno za svoje vrme v pisarni Novinarskega društva v Gosposki 12.

PREDAVANJA
Prilagodeno društvo v Ljubljani vabi na poljudnoznanstveno predavanje dr. ing. Vlada Tregubova: Mesta in oaze v sedanjem samostojnem Maroku. Predavanje, spremljano s fotografijami, bo danes ob 20. uri v prirodoslovnih predavalnici na univerzi, vhod z Gosposke ulice.

KONCERTI

Kitajski umetniki, sopranistka Džou Sjao-jen, ki jo spremlja Li Lui-šin, in pianistka U Luo-1, bodo koncertirali jutri, v sredo, v Filharmoniji. Koncert je izven abonmaja, vstopnice od 250 din navzdol, za abonente belega in modrega abonmaja popust. Spored obsega dela iz svetovnega repertoarja (med drugim Beethovnovo Sonato v mesečini) ter kitajske klavirske skladbe in pesmi.

V počastitev Prešernovega dne bo dne 7. t. m. ob 20.15 v Filharmoniji slavnostna akademija s sodelovanjem pianistke Hilde Horak-Casove in pod vodstvom dirigenta Sama Hubada. Na sporedu Beethovnova uvertura Egmont, Škerjančev Koncert za klavir in orkester in Beethovnova V. simfonija. Vstop z vabilom.

SY-1024 Frederic Chopin:

ETUDE E-dur Op. 10 No. 3

ETUDE c-mol Op. 10 N. 12

(»Revolucionarna«)

Izjava: Freddy Došek, klavir

GLEDALISCA

DRAMA

Torek, 4. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Abonma B. (Katarina Duša Počkajeva.) (Preostale vstopnice so že v prodaji.)

Sreda, 5. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Abonma C. (Katarina Duša Počkajeva.) (Preostale vstopnice so že v prodaji.)

Cetrtek, 6. febr. ob 15.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Dijaški abonma I. (Stojšiča so v prodaji.)

Petek, 7. febr. ob 15.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Dijaški abonma II. (Stojšiča so v prodaji.)

KREMA ZA ČEVLJE

Sobota, 8. febr. ob 10: Golja: »Jurček«. Zaključena predstava za III. gimnazijo Bežigrad.

Ob 15: Sofokles: »Kralj Oidipus«. Zaključena predstava za III. in VIII. gimnazijo.

Ob 20: Benavente-Miklavc: »Krišpina«. Miklavc: »Tri pantomime«. Izven in za podeljele. Znižane cene. (Zadnjič.)

Nedelja, 9. febr. ob 15: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Izven in za podeljele.

Ob 19.30: Brecht: »Matl Coursee in njeni otroci«. Gostovanje Sarajevskega Narodnega pozorišta. Izven in za podeljele. (Cene od 150 din navzdol.)

Sarajevsko Narodno pozorište gostuje v Ljubljani

V nedeljo, 9. februarja ob Narodno pozorišče iz Sarajeva uprizorilo v Drami SNG Brechtovo dramo »Matl Coursee in njeni otroci«. Režijsko je delo pripravil Borislav Grigorovič. V naslovnih vlogah nastopa Jolanda Djaljić. Občinstvo posebej opozarjamo, da bodo nastopili sarajevski umetniki v Ljubljani samo enkrat. Začetek predstave ob 19.30. Cene od 150 navzdol.

Abonment sporočamo, da je zaradi bolezni v ansamblu spremenjen repertoar. Namesto »Matlika« je na programu »Ukročena trmoglavka«. Benavente-Miklavc »Krišpina« in Miklavc »Tri pantomime« bodo zadnjič izvajane v soboto, 8. febr. Začetek ob 20. uri. Cene so znižane.

OPERA

Torek, 4. febr. ob 19.30: Giordano: »Andre Chener«. Abonma red D. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Sreda, 5. febr. ob 19.30: Janaček: »Jenufa«. Gostovanje Valerije Heybalove. Abonma red H. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Cetrtek, 6. febr. ob 19.30: Verdi: »Traviata«. Abonma red G. (Stojšiča v prodaji.)

Petek, 7. febr. ob 15: Čajkovski: »La-bodje jezova«. Zaključena predstava za TSS.

Sobota, 8. febr. ob 19.30: Janaček: »Jenufa«. Gostovanje Valerije Heybalove. Abonma red A. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Nedelja, 9. febr. ob 19.30: Verdi: »Traviata«. Gostovanje Ondine Otte. Izven in za podeljele. (Vstopnice v prodaji od srede, 5. t. m. od 17. ure dalje.)

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE
Lestvnikov (Sentski) trg št. 2

Torek, 4. febr. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.

Sreda, 5. febr. ob 17: V. Cinybulik-Dežman: »Igračke na cestah«.

Cetrtek, 6. febr. ob 17: F. Bevč: »Lenuh Poležuh«.

Sobota, 8. febr. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«; ob 20.30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Za odrasle.

Nedelja, 9. febr. ob 11: V. Cinybulik-Dežman: »Igračke na cestah«; ob 18: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.

Prodaja vstopnic vsak dan od ponedeljka dalje (razen nedelje) Resljeva c. 30, od 10-12 ure, telef. 22-020 in pol ure pred začetkom vsake predstave pri gledališki blagajni.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža

Torek, 4. febr. ob 19.30: Kulundžič: »Usode«. Abonma Torex popoldanski Vstopnice so tudi v prodaji.

Ob 20: Dürrenmatt: »Obisk stare gospe«. Abonma Torex večerni. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 5. febr. ob 20: Kulundžič: »Usode«. Abonma Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji.

Cetrtek, 6. febr. ob 20: Torkar: »Po-zabljeni ljudje«. Zaključena predstava za Telekomunikacije.

Petek, 7. febr. ob 20: Čehov: »Galeb«. Abonma Petek II — kolektivni. Vstopnice so tudi v prodaji. Gostovanje Narodnega pozorišta Sarajeva.

Sobota, 8. febr. ob 20: Grum: »Dogodek v mestu Gobje«. Abonma Sobota — kolektivni. Vstopnice so tudi v prodaji.

Nedelja, 9. febr. ob 15: Pavel Hanuš: »Jeli ovuda, prošna mladi čovček«. Abonma Nedelja popoldanski — kolektivni. Vstopnice so tudi v prodaji.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE Ljubljana — Križanke

Cetrtek, 6. febr. ob 20: Cetrtkovi: kulturni razgovori — hrvaški književnik Vjekoslav Kaleb: »O svojem književnem delu«.

Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni vsak dan od 10. do 12. ure in dve uri pred začetkom. Rezervacije na telefon 22-011.

VESTI IZ KRANJA

KINO
»STORŽIČ«: francoski barv. film »Svetišine«. Predstava ob 16, 18 in 20.
»TRIGLAV«: ameriški film »Obzirni kapetani«. Predstava ob 19.

Z BLEDA

KINO
»BLEDE«: italijanski film »Njihove zablode«. Predstava ob 20.

VESTI IZ ESENIC IN OKOLICE
Zdravniško dežurno službo ima do 7. februarja dr. Mihel Sajovec.

KINO
»RADIO«: italijanski film »Njihove zablode«. Predstava ob 18 in 20. Danes zadnjič. Jutri premiera amer. filma »Na robu ploščnika«.

»PLAVZ«: jugoslov. film »Svojege telesa gospodar«. Predstavi ob 18 in 20. Zadnjič.

Na Jesenicah so v času od 30. decembra 1957 do 13. januarja 1958 odšli: Vodlič Nežka, delavka z Lesc — dečka; Bešter Marija, delavka iz Avšiš — deklko; Vondina Albina, gospodinja iz Kala nad Kanalom — deklko; Vidmar Marija, gospodinja s Planine pod Golico — deklko; Bulaić Sekica, gospodinja z Jesenic — deklko; Madon Gabrijela, gospodinja iz Zirovnice — dečka; Zajc Gabrijela, gospodinja z Bleda — deklko; Ruter Tončka, delavka z Boh. Bala — dečka; Košir Ana, gospodinja iz Podkorena — dečka; Urbas Rozalija, gospodinja iz Mojstrane — dečka; Pekovec Cilka, gosp. pomočnica iz Studorja — deklko; Urh Julka, gospodinja iz S. črke vasi — deklko; Drole Francka, gospodinja iz Podbrda — dečka; Klinač Marija Magdalena, delavka iz Plavškega rova — dečka; Grobotek Silva, drž. uslužbenka z Jesenic — dečka; Zabel Irena, delavka iz Kropce — dečka; Ezart Francka, servirka z Jesenic — deklko; Klemenčič Marija, tov. delavka z Jesenic — dečka; Pavlovič Ksenija, namrščenka z Jesenic — deklko; Košir Hilarija, gospodinja iz Kranjske gore — dečka; stare Angela, gospodinja iz Podjeli — dečka; Sodja Ivanka, namrščenka iz Zabrajnice — dečka; Sabotin Marija, gospodinja z Bl. Dobrave — deklko; Delopst Helena Ela, namrščenka z Jesenic — deklko; Sivec Marija, bojničarka iz Tolmina — deklko; Čop Alojzija, gospodinja z Jesenic — deklko; Škrlje Cilka, gospodinja iz Stare Fužine — dečka; Zupan Terezija, šit. poslovojdinja z Bleda — deklko; Setine Jožeta, analitk z Jesenic — deklko; Kusterl Olga, uslužbenka z Jesenic — deklko; Platiša Terezija, kuharica s Koprivnika — deklko; Pavlič Ana, gospodinja z Bleda — dečka; Kralj Helena, uslužbenka iz Kamne gorice — deklko; Svetina Emilija, uslužbenka z Jesenic — dečka; Obelak Francka, namrščenka iz Tolmina — deklko; Klemenčič Marija, gospodinja z Jesenic — deklko.

Poročili so se na Jesenicah: Suhodolčan Franc, delavec iz Otoč, in Blatnik Bernarda, gospodinja z Jesenic; Svetina Stanislav, osebni upokojenec z Jesenic, in Noč Angela, gostinčarka z Jesenic.

Umrli so na Jesenicah: Lombar roj. Dolenc Marijana, stara 53 let; Modrijan roj. Košir Jožeta, stara 50 let; Crv Jakob, star 61 let.

VESTI IZ TRBOVELJ
KINO
»DELAŠKI DOM«: ameriški film »Pustolovščine v Burmi«.

CELJSKE VESTI
KINO
»UNION«: ameriški film »Trije novički v vodnjaku«.

»METROPOL«: ameriški film Zaluž, ljubljana zemlja.

Umrli so v Celju: Marica Vengust iz Proseniškega, stara 2 leti; Ladislava Koželj, gospodinja iz Celja, stara 51 let; Ivan Mišar, invalidski upokojenec iz Celja, star 36 let; Alojz Dolar, soc. podpiranec iz Landeka, star 50 let; Alojzija Tratinški, soc. podpiranka iz Prilina, stara 79 let; Milovan Rančan, otrok iz Sp. Trnovelj, star 7 dni.

IZ ZALCA
KINO
»ZALEC«: japonski barvni film »Vrata pekla«. Predstava ob 19.30.

MARIBORSKE VESTI
DEZURNA LEKARNA:
Torek, 4. febr., lekarna »Studente«, Gorkega ul. 18.

Sreda, 5. febr., lekarna »Centers«, Gosposka ul. 12.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Torek, 4. febr. ob 19.30: Zweig: »Volpone«. Red B. Nekaj sedežev v prodaji.

Sreda, 5. febr. ob 19.30: Zweig: »Volpone«. Red Sreda, Nekaj sedežev v prodaji.

KINO
»UNION«: amer. cinemascope film »Reka smrti«.

»PARTIZAN«: jugoslovanski film »Pop Circa in pop Spira«.

»UDARNIK«: jugoslov.-francoski koproduk. film »Ko pride ljubezen«.

Poročili so se v Mariboru: Ferdinand Kasernik, 65 let, invalidski upokojenec — Nada Fras, 21 let, poljedelka; Bruno Petrovič, 24 let, strojni ključavničar — Angela Tinaver, 22 let, kuharica; Karol Prelog, 26 let, Kovac — Alojzija Leban, 25 let, namrščenka; Felja Bevc, 50 let, poslovodja — Marija Kiki, 23 let, kuharica; Matija Zagorac, 29 let, mizar — Jožeta Rudolf, 22 let, namrščenka; Alojz Kupljen, 31 let, šofer — Dragica Tafarnar, 29 let, delavka; Anton Vojgrin, 50 let, tkalski mojster — Marija Roth, 45 let, gospodinja; Vincenc Buter, 51 let, zlatarski pomočnik — Marija Spudič, 24 let, gospodinja; Jožef Pirk, 18 let, pekovski pomočnik — Berta Tinko, 17 let, navilka; Roman Podlžnik, 25 let, nožar — Marija Premužič, 25 let, delavka; Bogomir Gomšar, 54 let, elektromonter — Ana Vombek, 41 let, gospodinja; Jožef Godune, 30 let, mehanik — Kristina Zlahtič, 34 let, šivilja; Rafael Zrna, 22 let, avtomehaničar — Jožeta Prah, 24 let, predica; Ivan Golob, 23 let, mizar — Terezija Predan, 30 let, sprevednica; Alojz Arnuš, 29 let, testelninar — Neža Zagoršek, 21 let, delavka; Franc Samec, 23 let, delavec —

IZ PTUJA
OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ
Torek, 4. febr. ob 20: P. Hamilton: »Plinska luč«. Premiera. Red: Premiera. Red: Režija E. Freilich. Delo bo prvič izvedeno v jugoslov. Nekat. vstopnic je še na razpolago.

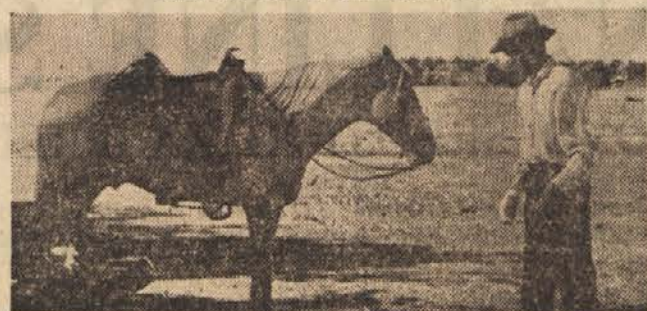
IZ MURŠVE SOBOTE
KINO
»MURSKA SOBOTA«: mehiški film »Kdaj odidem«. Predstavi ob 17.30 in 20.

OPORNI OGLASI
KUPIMO MERILNO URO za merjenje količin porabljene pare do 10 atmosfer — Korabljica, Ljubljana.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »VIČ«

Ameriški barvni cinemascope film

Prišel je iz Laramija

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic ob 9-11 in od 14 dalje.

KINO »UNION«: jugoslov. film »Svojege telesa gospodar«. Tednik F. N. št. 5. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 19 je matineja francoskega filma »Nepomembni ljudje«. Danes zadnjič.

KINO »KOMUNA«: premiera amer. barvnega filma »Nepozabna pesem«. Brez tednika. Predstavi ob 19 in 21. V glavni vlogi Paul Muni in Merle Oberon. Ob 15 in 17 premiera sovj. barvnega filma »Delo Rumjancev«.

KINO »SLOGA«: angl. barvni film »Junaki sherwoodskega gozda«. Tednik F. N. 5. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

LITOSTROJCI: ameriški film »Cu-dežni otroci«. Predstava ob 20.

KINO »TRIGLAV«

Francoski film

»HEROJISO UTRUJENI«

V glavni vlogi C. Jurgens, Y. Montand in M. Felix. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

Kockar z Mississippija

V glavni vlogi Tyrone Power in Piper Laurie. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

Danes zadnjičkrat.

RADIO LJUBLJANA

Spored za torek, 4. februarja

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.
5.00-6.00 Dobro jutro! (pisana glasbeni spored) — 6.30-6.40 Reklame — 6.40-6.45 Naš jedilnik — 8.05 Vskeno (pisana vrsta slovenskih narodnih in domačih viš) — 8.35 Orkester »Philharmonia« pod taktirko Herberta von Karajana — 9.00 Zabavni mozaik — 9.30 Slavni solisti vam pojo in igrajo — 10.10 Melodije a tekočega traku — 11.00 Trije koncerti neapeljske šole — 11.30 Za doma in zene — 11.45 Note korakalo — 12.00 igra pihalna godba Ljudske milice, p. v. Rudolfa Starša — 12.00 Kmečka univerza — Ing. Mirko Peterne! Priprava blaga živalske proizvodnje za trg — 12.40 Pavel Šivic: Divertimento za klavir in orkester — 13.15 »Enkrat drugače« (v ritmu swinga in cha-cha-cha) — 13.30 Pester spored opernih melodij — 14.30 Za otroke — 14.55 Note korakalo: Mček na seimu — 14.55 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 Potopisi in spomini — Marguerite Harmon Broi Teko živijo Indonezci! — 15.00 Za ljubitelje in poznavalce — 17.15 Prelistajmo naš zabavni magazin — 6.40-6.45 Naš jedilnik — 8.05 Vskeno (pisana vrsta slovenskih narodnih in domačih viš) — 8.35 Orkester »Philharmonia« pod taktirko Herberta von Karajana — 9.00 Zabavni mozaik — 9.30 Slavni solisti vam pojo in igrajo — 10.10 Melodije a tekočega traku — 11.00 Trije koncerti neapeljske šole — 11.30 Za doma in zene — 11.45 Note korakalo — 12.00 igra pihalna godba Ljudske milice, p. v. Rudolfa Starša — 12.00 Kmečka univerza — Ing. Mirko Peterne! Priprava blaga živalske proizvodnje za trg — 12.40 Pavel Šivic: Divertimento za klavir in orkester — 13.15 »Enkrat drugače« (v ritmu swinga in cha-cha-cha) — 13.30 Pester spored opernih melodij — 14.30 Za otroke — 14.55 Note korakalo: Mček na seimu — 14.55 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 Potopisi in spomini.

II. program
(na valu 202,1 m in 99,9 mHz)
14.00 Zabavni zvoki — 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila — 15.25 Pojo otroški in mladinski zbori — 15.45-16.00 Filmska kronika.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

proda zaradi poenotenja voznega avtoparka

tovorni avto znamke TAM-PIONIR

(3-tonski). Prodaja bo na podlagi javne licitacije za vsa državna, gospodarska in zadržna podjetja ter družbene organizacije. Pravico do sodelovanja imajo tudi privatniki.

Licitacija bo v Rogoški Slatini dne 10. februarja 1958 v prostorih uprave ob 10. uri (Zagrebski dom).

Predstavniki podjetij, zadrug in družbenih organizacij morajo imeti potrjeno s pooblastilom za sodelovanje v javni licitaciji. Zainteresiranci si lahko ogledajo tovorni avto dne 8. februarja 1958 v Rogoški Slatini.

Komisija za uslužbenske zadeve občinskega ljudskega odbora Kranj razpisuje naslednja

delovna mesta v upravi ObLO:

- Upravnega referenta v oddelku za splošne zadeve — srednja strokovna izobrazba z daljšo prakso ali fakulteta s strokovnim izpitom;
- 2 matičarja — nižja strokovna izobrazba, strokovni izpit za matičarja ali pisarniškega referenta;
- 2 vodja krajevnih uradov — srednja strokovna izobrazba ali nižja z daljšo prakso v upravni službi, strokovni izpit; referent za gospodarsko-pravne zadeve — visoka strokovna izobrazba, 3 leta prakse, strokovni izpit;
- šef oddelka za delo — srednja strokovna izobrazba, 10 let prakse, od tega 5 let v gospodarstvu, strokovni izpit;
- referent za delo — srednja strokovna izobrazba, 3 leta prakse, strokovni izpit;
- inšpektor za delo — srednja strokovna izobrazba, 3 leta prakse v gospodarstvu, strokovni izpit;
- referent za plan — srednja strokovna izobrazba, 3 leta prakse, strokovni izpit;
- referent za socialne zadeve — srednja strokovna izobrazba, 5 let prakse, strokovni izpit;
- referent za invalidske zadeve — srednja strokovna izobrazba, 5 let prakse, strokovni izpit.

Kandidati za navedena delovna mesta morajo vložiti svoje prijave z natančnimi podatki v roku 15 dni po objavljenem razpisu. Prijave je potrebno nasloviti na Komisijo za uslužbenske zadeve ObLO Kranj.

Komisija za uslužbenske zadeve ObLO Kranj

399

ONPZ tesarskih mojstrov v likv. sporoča žalostno vest, da je umrl njen ustanovni član, tovariš

FRANC RAVNIKAR starejši

tesarski mojster

Pogreb bo v sredo, 5. februarja 1958, ob 15. uri iz Jožefove mrliške vežice na Zalah.

Zasluznega ustanovitelja in pionirja slovenskega tesarstva bomo ohranili v častnem spominu.

Ljubljana, 3. februarja 1958.

v neizmerni boli javljamo, da nas je po težkem trpljenju zapustil naš ljubi mož, očka, brat, svak in stric

VIKTOR BARAGA

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 5. februarja 1958, ob 16. uri na pokopališče v Grosupljem.

Grosuplje, 3. februarja 1958.

Zalujoča žena Pepca, otroci Igor, Nada in Viki, brata Ludvik in Jože z družinoma, sestri Rezka in Lojzka z družino in ostalo sorodstvo.

Osnovne organizacije SZDL, ZKS, ZB NOV, UROJ in RK ter Svet za gospodarstvo občine Grosuplje sporočajo, da je po težki bolezni umrl njihov dolgoletni član in predsednik

VIKTOR BARAGA

poslovodja gostilne »Pri mostu«, Grosuplje

Pogreb pokojnika bo v sredo, 5. februarja 1958, ob 16. uri na Partizanskem pokopališču v Grosupljem.

Požrtvovalnega in iskrenega tovariša ter vztrajnega borca za socializem bomo ohranili v trajnem spominu!

Grosuplje, 3. februarja 1958.

UPRAVNI ODBOR GOSTINSKE ZBORNICE OKRAJA LJUBLJANA SPOROČA ŽALOSTNO VEST, DA JE PO KRATKEM HUDEM TRPLJENJU UMRIL TOVARIŠ

VIKTOR BARAGA

NALLINE ŠIRI ZENICE

NOVO SREDSTVO ZA PREIZKUŠNJO UŽIVALCEV MAMIL

● Kalifornijsko mesto Oakland si je priborilo veliko zmago v boju proti prepovedani trgovini z mamili. Spriče tega so znatno nazadovale tudi druge oblike kriminala. V letu dni se je v tem mestu, ki šteje 400.000 prebivalcev, za petino znižalo število večjih prekrškov, vlomov je pol manj, prostytucija pa je nazadovala za 44 odstotkov. Naši smo prvo za nosljivo orožje v boju proti mamilom in zlu, ki jih sprememlja, je izjavil javni tožilec pokrajine San Francisco.

To orožje je »nalline«. Če raztopimo tega mamila vbrizgajo pod kožo človeka, ki uživa heroin ali kako drugo mamilo, se pokažejo na očesni zenici določene spremembe, ki so zanesljiv dokaz o narkomaniji. Uživanje mamila je prepovedano v mnogih deželah, vendar mora sodišče imeti zanesljive dokaze, ker se ne more zanesiti le na injekcijske igle in na bledico, saj so lahko blede tudi ljudje, ki ne uživajo mamila. Zahteva po absolutnih dokazih je bila doslej obrambni zid, za katerim je cvetela trgovina z narkotiki. V ZDA je okoli 45.000 uživalcev mamila, ki živijo v glavnem v velikih mestih. Policija sicer ve zanje, vendar lahko povečini še naprej uživajo mamila prav zaradi določil zakona. Nalline pa je po vsem videzu podrl še ta zadnji obrambni zid.

To drogo so proizvedli v ZDA leta 1942, uporabljali pa so jo v bolnišnicah za odstranjevanje škodljivih znakov, ki jih povzro-

či morfirij, in za nevtralizacijo pri ljudeh, ki so po nesreči ali pri poskusnem samomoru vzeli prevelike doze opija.

Potem so začeli to sredstvo uporabljati tudi za zdravljenje in rehabilitacijo narkomanov. Že prvi poskusi na morskih prašičkih so pokazali, da nastanejo na zenicah določene spremembe. Doktor Terry je napravil 121 poskusov in ugotovil: če se zenice zmanjšajo po injekciji treh miligramov nalline, je to zanesljiv dokaz, da človek vsaj štiri dni ni užival mamila. Če ostanejo zenice nespremenjene, je užival narkotik, vendar ne prevelikih doz. Najvažnejše pa je, da se zenice razširijo le pri uživalcih mamila.

S tem so odkrili dolgo iskano metodo za dokaz narkomanije. Poskusi na prostovoljcih so dali izvrstne rezultate, oaklandska policija uporablja nalline, vendar je prisilni preizkus mogoč le na ukaz sodišča.

V devetih mesecih je policija aretirala zaradi prekrškov proti zakonu o mamilih 594 ljudi, med katerimi jih je bilo 172 obsojenih. Prav zaradi te iznajdbe so v Kaliforniji sprejeli novi zakon, po katerem smejo obdržati obsojene narkomane pod nadzorstvom tri do pet let. Po trimesečnem zaporu narkomana pogojno izpustijo, vendar se mora vsak mesec po enkrat javiti na preizkuševalni postaji. Če se ne javi,

prekriši določila, s tem pa se pogojna kazen spremeni v dejansko.

Lani je državni tožilec uradno potrdil nalline kot sredstvo, ki ga je mogoče uporabljati po vsej državi. Na oaklandsko policijo se zdaj obračajo po napotke že številne dežele, zlasti tiste na Daljnem vzhodu.

Helmut Pace iz Schwatza na Tirolskem goji kobre in prodaja strup medicinskim laboratorijem. Nedavno ga je pičila kobra. Kačji farmar je takoj pohitel v krajevno bolnišnico, kjer so mu vbrizgali protistrup, ki ga je imel s seboj, pa ga je bilo premalo. Pace je kmalu opazil znake paralize, univerzitetni inštitut v Innsbrucku je po radiu poslal poziv po svetu. Na Dunaju se je takoj javil lastnik zasebnega letala, ki je prepeljal injekcijo protistrupa iz dunajskega živalskega vrta v Innsbruck. Gojitelju strupenih kač (manjši posnetek) so rešili življenje. Na večji sliki: Pacejeva pomočnica z bovo v rokah, v stekleni omarici pa je kobra, ki je pičila gojitelja.

Dirka ščurkov

Vsakdo ve, da kuhinjski ščurki bežijo pred svetlobo v temne luknje. Domiselni Francoz se je odločil, da bo na ta račun zaslužil. Na francoski rivieri je zgradil posebno »dirkališče« za ščurke. Podolgovati zaboj je razdeljen z deščicami na deset dirkalnih stez. Na obeh koncih tega dirkališča je Francoz napravil stajice, in sicer za vsako živalco po eno.

Brž ko lastnik dirkališča ščurkov zbere med radovednimi gledalci deset takih, ki bi stavili po sto frankov, se dirka začne. Na hlevcih se odpro vrata, električne žarnice — v vsaki stajici je po ena — se prižgo, deset ščurkov beži iz svetlega hlevca proti temni stajici na drugem koncu dirkalne steze. Tisti ščurek, ki prvi pride v temno stajo, prinese 600 frankov premije, drugi pa tekmuje za nagrado 200 frankov. Preostalih 300 frankov, ki jih daje udeleženci stave, spravi lastnik dirkališča. Ko so ščurki v »emnih hlevcih, se vrata zapro, čez čas se tekma začne znova.

Ščurek ne mara svetlobe, v temi pa dobro vidi. Takih primerov slepote je tudi med ljudmi precej. Nekateri ljudje podnevi ne vidijo skoraj ničesar in lahko hodijo le ob podpori drugih, brž ko nastopi mrak, pa postanejo njihove oči normalne, torej ti ljudje v temi bolje vidijo kot vsi drugi. Temu pojavu pravimo dnevna slepota ali niktalopija, po- jav sam pa je mnogo redkejši kot tako imenovana nočna (kurja) slepota ali hemeralopija. Zaradi te očesne boleznijo ljudje slabo vidijo v mraku ali temi.

Sodobno zdravstvo še ne pozna vzrokov niktalopije, zato je tudi še ni mogoče uspešno zdraviti, kurja slepota pa je posledica pomanjkanja vitamina A, zato dajejo takim ljudem vitamin v dajajo takim ljudem vitamin v tabletah ali z injekcijami. Vitamin A pomaga skoraj v vseh primerih, toda ne za stalno, zato bolezen popusti le za toliko časa, dokler je v telesu dovolj tega vitamina.

280.000 nasilnih smrti

Na tiskovni konferenci je izjavil general Rafael Navas Parado član vladne vojaške junte, da je v minulih osmih letih umrlo v Kolumbiji nasilne smrti 280.000 ljudi, 600.000 pa jih je bilo izseljenih iz različnih vzrokov.

ZARADI DOBROTE V NORIŠNICI

Ameriški mornariški kapitan Joe Kennworthy, ki mu je zdaj 66 let, je storil nekaj tako nenavadnih dobrih del, da so ga poslali v zavod za duševne bolnike, kjer so ga vzeli v roke psihiatri.

Po San Franciscu se je kapitan vozil s taksijem. Na koncu poti je povprašal soferja, česa si najbolj želi. Bruno del Carlo, sofer italijanskega rodu, je rekel, da bi najraje imel svoj avto. Kapitan mu je napisal dva čeka, enega za pet tisoč dolarjev, s katerim naj bi si kupil avto, drugega za 50 dolarjev pa za vožnjo.

Sofer je od začudenja majal z glavo, vendar se je odpravil v banko, da bi preveril čeke. Presenečen je bil, ko so mu povedali, da so čeki pravi in da lahko dobi denar. Mož pa ni mogel verjeti, zato je stopil na policijo, kjer je vse povedal. Tam so takoj telefonirali kapitanovemu bratu, kapitan pa je medtem napisal nekemu drugemu neznanecu ček za letalski vozni listek na Ilavaje.

Brat je mislil, da se je kapitanu zmešalo, zato ga je takoj poslal v bolnico za duševne bolne na opazovanje, ki je trajalo

Nasproten tok

Britanski in ameriški strokovnjaki, ki so zadnje čase na dveh ladjah proučevali vzhodni rob toplenga zalivskega toka na Atlantskem oceanu, so ugotovili, da teče v globlini 2700 m še drug tok v nasprotno smer.

24 ur. Kapitan je ves besen prišel iz zavoda in takoj vložil tožbo, češ da so ga prišli brea slehernega vzroka.

KDO BI UGANIL
Nedeljski lovec je na poti domov srečal prijatelja in ga za šalo vprašal:
»Ugani, kaj imam v torbi!«
»Pletenko vina!« — »Nisi spadel.« — »Zavoj knjig!« — »Spodnisi zadel.« — »Pisalni stroj!« — »Kje neki!«
»Pa kaj zlodja imaš?« se je prijatelj že rahlo razjezil.
»Zajcal!« je ponosno povedal lovec.
»Glej no, kaj takega bi mi nikoli ne prišlo na misel,« je odgovoril prijatelj.

Pozabljeni profesor na Maracu. »Kaj sem že hotel?«

Blago za blago

Zlasti pri majhnih naročilih se umetniki sorazmerno težko uveljavijo. To v velja v nekem smislu tudi za norveški mlajši umetniški rod, ki še nima dovolj imena in veljave, da bi po primerni ceni spravil v denar svoje stvaritve. V ta namen so ustanovili v norveškem glavnem mestu posebno organizacijo, ki posreduje zamenjavo slik in kipov za živila, obleke in druge potrošne predmete.

Mladi umetnik, ki potrebuje to ali ono reč, obrazloži predsedniku organizacije svoje potrebe in želje, ta pa pregleda seznam in ugotovi, kaj ponujajo kupci. Lastnik restavracije na primer je pripravljen dati dvanajst kosil za majhno oljnatu podobno Benetk, zdravnik bi nekaj časa zdravil umetnika, zato pa zahteva akvariel iz Osla. Krojač bi sešil obleko v zamenjavo za grafiko ali pa, če bi mu umetnik napravil primerno reklamo za salon, zobni zdravnik bi kiparju popravil zobe v zamenjavo za moderno plastiko itd.

Rešil je tujega otroka

V trdi uri preizkušnje se je oče odločil za edino možno pot: rešil je otroka, ki je bil bliže življenju

V ameriškem mestecu Sinway je bil pogreb petletnega Bennyja Goodenrika. Bela krsta je bila pokrita z rdečimi vrticami in belimi nageljni. Na stotine ljudi se je zbralo, gasilci so igrali žalno koračnico. Prišli so poročevalci velikih listov, hoteli so fotografirati, vendar pa med pogrebi ni bilo človeka, ki so ga iskali. Oče petletnega Bennyja Charles Goodenrike ni zbral dovolj moči, da bi se pri odprtem grobu poslovil od svojega sina. Charlesova žena še ni spregovorila niti besede s svojim možem, ker mu ne more odpustiti, da je pustil njunega edinega otroka umreti, rešil pa je nekega drugega dečka, osemletnega Garryja McLaughama.

Predstojnik poklicnih gasilcev Goodenrike je imel službo. Ob šestih se je oglasil telefon: »Po-

Dvoje ameriških reaktivnih letal se je razbilo na skalnem pobočju komaj 800 m visokega hriba Boler. Oba pilota sta bila mrtva, aparata razbita, nesreča pa je zahtevala tudi troje civilnih žrtev. V bližini je stal logar zraven dveh drvarjev. Na sliki: nemški stražniki so morali podprati na poti domov brata enega izmed ubitih drvarjev. Fant je bil ves sirt, tako ga je prevzela nesreča.

48 kg težka knjiga

V začetku našega stoletja je izšla v evropskem merilu najtežja knjiga »Zgodovina Itake«. Tehta 48 kg, hranijo jo v atenski državni knjižnici in velja za veliko dragocenost.

Po osmih letih je spregovoril

Dr. Muftić, zdravnik iz Neve-sinja, ki je ozdravil žensko, da je spregovorila po osemnajstih letih, je zdaj pomagal do govornice tudi dečku, ki je po osmih letih izječljal prve besede. Zdravniku je uspela sorazmerno zapletena operacija s preprostimi sredstvi.

žar na Smithovi žagi. Močan dim. Nevarnost eksplozije! — S tulečimi sirenami se je zapodil gasilski avto po cestah. Goodenrike je ugotovil, da požar ni tako hud, kot je kazalo, saj ni bilo nevarnosti, da bi eksplodiral benzin in sodi z lakom v bližini. Navzlic temu je takoj naročil dva gasilcema, naj gresta tja z aparati, sam pa je v spremstvu tovarišev vdril v skladišče, od koder se je valil dim. Tam sta bili krožni žagi, ki ju niso več uporabljali.

Na tleh je opazil Goodenrike temen sveženj in otroško roko. Spremljevalec je posvetil, našla sta dvoje nezvestnih otrok. Nela sta ju ven. Sele zunaj je Goodenrike opazil, da stanovalec nosi v naročju njegovega petletnega sina Bennyja. Deček, ki ga je sam prinesel, pa je bil osemletni Garry.

»Kisikov aparat!« je zaklical gasilski poveljnik. »Telefonirajte po rešilni voz!« Prinesel so kisikov aparat, enega samega so imeli na gasilskem avtu, na tleh pa sta ležala dva dečka. Komu naj pomaga, Bennyju ali Garryju?

Oče Charles Goodenrike se je sklonil k svojemu sinu, mu po-

Londonska civilna zaščita je dobila posebno lestev, ki jo je po potrebi mogoče uporabiti tudi kot nosila za ranjence. Lestev je nekoliko ožja, kot so normalne, zato je s temi nosili mogoče priti tudi skozi zelo ozke odprtine, na primer skozi razpoke med ruševinami. Ranjenca varuje prahu posebno vreča iz močne svile, več nosil pa se da sestaviti v uporabno lestev

Drobne ZANIMIVOSTI

AMERISKI FILMI NA SVETOVNI RAZSTAVI

Generalni komisar letošnje svetovne razstave v Bruxellesu Howard Cullman je pred kratkim sporočil, da bodo v 18 tednih, kolikor bo trajala razstava, pokazali največje ameriške filme, posnete od začetkov ameriške kinematografije pa do zadnjih dni.

NOVO STEKLO

Francoska steklarna v Saingobainu, ki je znana še iz časov »sončnega kralja«, je izdelala novo steklo, v katero je mogoče zablati žebice kot v les. Steklo bodo uporabili pri graditvi francoskega paviljona na svetovni razstavi v Bruxellesu.

POHISTVO PO IZBIRI

Ob vznožju Akropole v Grčiji gradijo moderen hotel, v katerem si bodo gostje lahko izbrali primeren slog pohištva in tako sami odločili, v kateri sobi bodo stanovali. Hotel bo opremljen s pohištvom od antičnih do najmodernejših časov.

DVOJE OTROK V ZIMSKEM SPANJU

V Angliji ima dva otroka, ki kdaj pa kdaj zapadeta v pravo zimsko spanje. V tem nenavadnem stanju je bila 15-letna deklica šestkrat v obdobju treh let. Temperatura se ji je znižala na 31 stopinj, srčni utrip je uhitnil. S toplimi blazinami so jo zbudili iz zimskega spanja. Nekaj podobnega so ugotovili tudi pri dvehletnem dečku, s katerim si ni deklica prav nič v sorodu. Oba »troka sta nenavadno debela.

»Kdor bi rad na zemljevidu izmeril vse točke, do katerih je enako daleč, pa naj si pomaga takole.« je zapisal k temu posnetku neki francoski zemljepisec. Torej: zemljevid, bučka, glavnik in svinčnik...

TRIDIMENZIONALNI ZVOK

Čeprav britanski radio še ne namerava uporabljati novega odkritja pri svojih rednih oddajah, je začel pred nekaj dnevi s poskusnimi oddajami tako imenovanega tridimenzionalnega stereofonskega zvoka.

DELAVCI V EVROPSKIH OBLEKAH

Za zmanjšanje številnih nesreč pri delu je izdala egiptovska vlada ukaz, da smejo delavci v bodoče nositi na delovnih mestih samo obleke evropskega kroja. Ta ukaz se nanaša na delavce v javnih službah in v privatnih podjetjih.

MANDOLINA IN PESMI

Na Capriju so zaprli 32-letnega Maria Lenellija, ki je ob spremljavi mandoline pet let prepeval zaljubljene pesmi. Nedavno je 18 tujih turistk dokazalo, da je Mario oče njihovih otrok.

POMOČNIKA POTREBUJE

Med drobnimi oglasi nekega španskega dnevnika je bila tudi naslednja notica: »Iščem pogumnega moškega, ki bo podprl hišnega gospodarja. Nujne ponudbe na naslov: Senor Francesco S.«

DVE VELIKI NOGI

Doslej še ni bilo tekmovalnja za to, kdo ima največje stopalo. Vsaj v Italiji bi bil prvak neki kmet iz Villanova de Bellis, ki nosi čevlje številka 53.

IZ ZDRAVSTVENIH RAZLOGOV

Američani pijejo iz strahu pred srčnimi boleznimi in živčno prenapetostjo čedalje slabšo kavo. Medtem ko so napravili leta 1940 iz funta kave (450 gramov) povprečno 49 skodelic, jih pripravijo zdaj iz enake količine 84.

NOV KRATER NA ETNI

V prvi polovici januarja se je odprlo na severovzhodnem pobočju Etna na Siciliji v višini 3000 m novo ognjeniško žrelo iz katerega teče lava, kamenje pa leti do 200 m visoko.

STARE RIBE V LETALU

Iz kanadskega Montreala so z letalom pripeljali v Pariz žive vzorce prazgodovinskih rib, ki so jih pokazali na francosko-kanadski razstavi umetnosti, kulture in zgodovine.

DOLGA POT STEKLENICE

Dobro zamašeno steklenico, ki jo je ruska oceanografska odprava vrnila v morje 10. avgusta 1915 pri otoku Sahalinu, so našli pred dnevi na obalah Kamčatke.